

SANG, BEVÆGELSE OG LÆRING

Evaluering af lærernes styrkede kompetencer 2016-2020

SBL-kursus

Sang- og musikvejlederuddannelsen

- 2 fakta-ark
- 3 årsevalueringer af SBL-kursus
- 2 modulevalueringer af Sang- og Musikvejlederuddannelsen

A.P. Møller og
Hustru
Chastine Mc-Kinney
Møllers Fond
til almene Formaal

Læsevejledning: Start med fakta-arkene

Projektet Sang bevægelse og læring [SBL] har fået meget fin kritik af deltagerne/musiklærerne på både kursus og uddannelse samt deres elever.

Dette er opsummeret i to fakta-ark, et om SBL-kursus, og et om Sang- og musikvejlederuddannelsen. Vi anbefaler, at læsningen af evalueringen starter med fakta-arkene, hvor resultaterne formidles kort.

Detaljer fremgår af årsevalueringer og modulevalueringer, som findes sidst i denne evaluering. På bagerste side i hver årsevaluering gives en opsummerende delkonklusion.

Om evalueringen

Projektet Sang, bevægelse og læring er grundigt evalueret gennem årene 2016-2020 med 3 forskellige spørgeskemaer udsendt til deltagerne i alt 271 musiklærere og pædagoger. Desuden er et semistruktureret interview foretaget 10 gange med i alt 40 skoleelever fra 3.-5. klasse i hele landet. Link til spørgeskemaer, lydfile og transskriptioner af interviews bringes ikke grundet persondataloven.

Evalueringen af Sang, bevægelse og læring Kursus samt Sang- og musikvejlederuddannelsen er gennemført af Sangens Hus for projektejer Herning Kommune og Sangens Hus. Projektet gennemføres med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal samt fra deltagende kommuner.

Spørgsmål til evalueringen kan rettes til mette@sangenshus.dk

Indhold

2 fakta-ark

3 årsevalueringer af SBL-kursus

2 modulevalueringer af Sang- og Musikvejlederuddannelsen

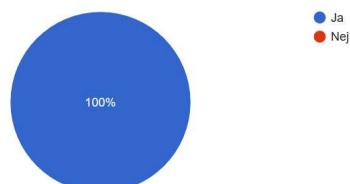
Fakta om Sang, bevægelse og læring [SBL]

"Fantastisk."

"Nu føler jeg mig som sang og musiklærer og tør bruge titlen 🎵"

Ville du anbefale "Sang, bevægelse og læring" til en kollega?

63 svar

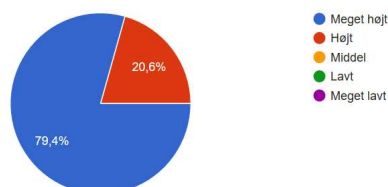
"Det bedste kursus jeg nogensinde har været på - sagt på jysk!"

"Jeg er blevet en meget gladere musiklærer [...]."

SBL-kursus giver bedre klasserumsledelse, struktur, inspiration, højere faglighed, refleksion, metoder og værktøjer til en undervisning med flow, nærvær, fordybelse og kvalitet, og bidrager desuden positivt til kursisternes selvværd og identitet som musiklærere og deres glæde ved at undervise. En kursist nævner desuden, at hun er blevet bedre til at inddrage børn med udfordringer.

Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af "Sang, bevægelse og læring"?

63 svar

"Mine klasser synger simpelthen bedre nu [...]."

"De er blevet bevidste omkring kvalitet i sang og egen stemme [...]."

"Det er tydeligt at jeg har fået flere børn med i undervisningen. Der er ro og koncentration."

"Masse af glæde og energi, mindre spildtid og uro. Vi når mere/længere på en time end før."

"Min undervisning har fået mere flow og der er mere ro blandt eleverne."

"Jeg har fået en masse nye metoder og ideer til min undervisning som jeg synes jeg har manglet."

Sang, bevægelse og læring [SBL-kursus] giver praktiske færdigheder til musiklærere og pædagoger.

Finansiering: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

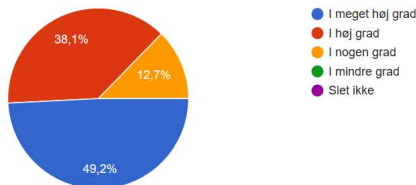
Projektejer: Herning Kommune og Sangens Hus.

Projektledelse: Sangens Hus.

Kursisternes øgede kompetencer afspejles i elevernes læring, fællesskab og sang

Har forløbet påvirket din undervisning i musik?

63 svar

”Jeg bruger i meget højere grad musik med fagter og dans nu.”

”Jeg føler mig meget bedre rustet mht. at bruge kroppen, at indstudere sange på forskellige måder og at bruge min stemme på en mere hensigtsmæssig måde.”

”Jeg har fået meget mere faglig selvtillid især omkring kvaliteten af undervisning i sang, som jeg næsten havde opgivet til fordel for aktivitet og leg i musiktimerne.”

Bevægelse er blevet en større del af undervisningen, redskaber kvalificerer børnenes sang og deres indlæring af sange samt intonation, børnene tør mere og synger mere, også på gangene. Eleverne er blevet mere bevidste om deres egne stemmer, og det fællesskab, som de opbygger i musiklokalet, kan påvirke fællesskabet i andre sammenhænge.

Elever om fællesskab gennem sang

”Man kan høre til morgensang, at 4. klasserne ikke synger så meget som os 5. klasser. Vi har vænnet os til det, og vi har lært, at man ikke skal være bange for at lave fejl. [...] Vi gir’ den gas, når man synger.”

”[...] Det er sjovt og hyggeligt, fordi man er sammen. Sammen om at synge. [...]”

En gruppe elever fortæller, at deres lærer: *”... har brugt sang til at banke vores fællesskab sammen. Han har brugt både sang og danse.”* En anden elev tilføjer: *”Vi havde ikke det bedste fællesskab i 4 klasse, men nu er både pigerne og drenge bedre venner også med hinanden.”*

Elever om sang, bevægelse, fantasi og identitet

”Det er dejligt at bevæge sig, når man synger.”

”Vi bruger benene til at holde rytmer, og hele kroppen til at fortælle historien.”

”Det er noget, man bruger sin fantasi til.”

”Det er godt at bruge kroppen, men nogle gange har man brug for at sidde lidt ned.”

”Jeg føler at musik der kan man også udtrykke sig lidt sådan at man fortæller om sit liv.”

”Jeg vil i den grad anbefale dette kursus - både til kollegaer og til andre skoler - både uddannede og ikke-uddannede musiklærere kan have gavn af dette kursus.”

”Alle musiklærere burde have kurset.”

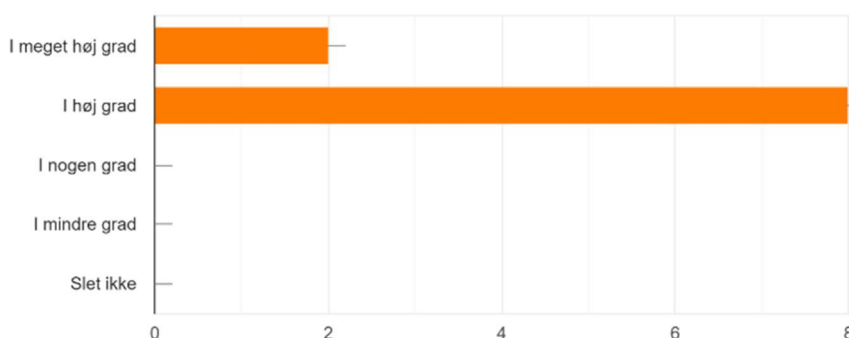
Fakta om Sang- og Musikvejlederuddannelsen

”Uddannelsen er virkelig god og ruster os til opgaven med at tage vare på og videreudvikle musikområdet på skolerne.”

”Jeg har fået mange gode idéer til at udføre jobbet som tovholder.”

Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur? F.eks. din evne til gennem kollegainvolvering at skabe små forandringer, der styrker skolens musikkultur?

10 svar

Sang- og musikvejlederuddannelsen giver inspiration, energi og mod til forandring af skolens musikkultur. Pædagogiske redskaber og metoder til rollen som tovholder, afklaring, overblik, netværk og nyt repertoire. Gennem 4 moduler og professionel sparring udvikles deltagernes egen evne til facilitering og vejledning af kolleger. Enkelte deltagere foreslår, at uddannelsen kan tages i forlængelse af SBL-kursus, som har mere fokus på praktiske færdigheder, herunder egen stemme.

”Har fået etableret musik på landkortet i SFO-regi med interesserede og involverede kolleger.”

”Faglig opkvalificering indenfor sang og musikledelse, musikpædagogiske redskaber, bevidsthed om egen og vejledtes rolle og muligheder i vejledningssituationen, bedre muligheder for at forholde sig på en reflekteret måde til vejledningssituationen.”

”Jeg er blevet mere afklaret i forhold til mit syn på forandring i skolen og mine kollegaer og mine krav på medindflydelse.”

”Jeg er blevet mere opmærksom på, hvor struktureret og ivrig man bliver nødt til at være for at projekterne lykkes, og hvor vigtigt det er med positiv kommunikation. [...]”

”Jeg er blevet skarpere på: at tage udgangspunkt i, at bruge kollegers ressourcer og det, de i forvejen laver (også det, der ikke har med musik at gøre) [...]”

”Givtigt at få et netværk, pædagogiske værktøjer og nyt repertoire.”

"Praktisk og teoretisk sammenhæng – super – mere af det!"

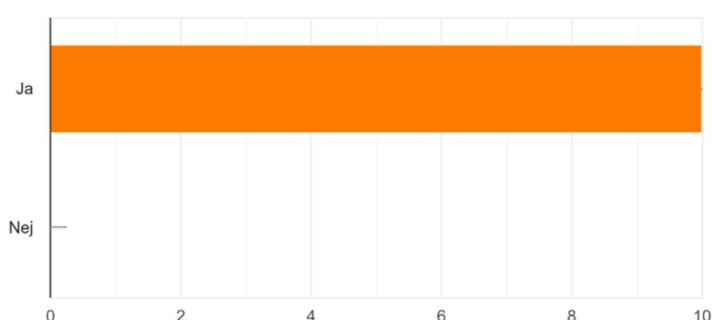
"Jeg synes jeg er blevet undervist i at sætte farten ned og dyrke kvaliteten mere. Det er jeg meget glad for."

"Dejligt ved vejledningen, at der blev sat fokus på at forholde sig til metoderne. Det har sat min faglighed rigtig meget i perspektiv."

"Jeg synes det har været fantastisk at være sammen med kompetente musikkonsulenter og få ideer og værktøjer til musikundervisningen, samtidig også skønt at være sammen med musikkolleger fra forskellige skoler."

Ville du anbefale Sang- og Musikvejlederuddannelsen til en kollega?

10 svar

Deltagerne har:

- I høj grad fået metoder og redskaber til rollen som tovholder for skolens musikkultur.
- I høj grad opnået forståelse for musikkens kvaliteter og udviklingsmuligheder.
- I høj grad fået værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan med fokus på faglig progression.
- I høj grad tilegnet sig metoder, der understøtter og fremmer kvaliteten af indstudering af repertoire.
- I nogen grad opnået større kendskab til egen sangstemme.

Om

- Sang- og Musikvejlederuddannelsen skaber tovholdere for skolens musikkultur.
- Uddannelsen er en del af projektet Sang, bevægelse og læring, opkvalificering af folkeskolelærere.
- Modul 1 og 4 varetages af Sangens Hus, og modul 2 og 3 varetages af VIA.
- Finansiering: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
- Projektejer: Herning Kommune og Sangens Hus.
- Projektledelse: Sangens Hus

SANG, BEVÆGELSE OG LÆRING

Evaluering af lærernes styrkede kompetencer
Kursusår 1, 2016-2017

Evaluering af SBL Kursusår 1: 2016-17

Evalueringen af Sang, bevægelse og læring Kursus, kursusår 1, 2016-17 er gennemført af Sangens Hus for projektejer Herning Kommune og Sangens Hus. Projektet gennemføres med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal samt fra deltagende kommuner.

Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer

I denne årsevaluering afgrænses der til en analyse af delprojektet *kursusforløb for musiklærere i folkeskolen med det formål at styrke læreres og pædagogers kompetencer i sang bevægelse og læring* i kursusår 1 fra 2016-17.

Efter gennemførelsen af kursusår 1; 2016-17, er der udsendt spørgeskemaer til 94 kursister. Blandt de 62 helårskursister var der en besvarelsesprocent på 75,8 og blandt de 32 halvårskursister var der en besvarelsesprocent på 62,5. Dette anset som en tilstrækkelig høj besvarelsesprocent til at besvare elementet i evalueringsspørgsmålet.

Datagrundlag for analyse af elevinterviews

Dertil er der for skoleåret 2016/17 lavet elevinterviews. I analysen af interviews med eleverne undersøges elementet af evalueringsspørgsmålet *har kurset sang, bevægelse og læring øget elevernes sanglige og musikalske udøvelse?*

Der er foretaget fire interviews, med fire elever pr. interview, to drenge og to piger, fra hhv. Lind Skole, Beder Skole, Lillebæltsskolen og Jyllinge Skole. Med spredningen af skoleklasser på Jylland, Sjælland og Fyn skulle dette være repræsentativt for elevernes læring.

De fire interviews tager afsæt i projektets hovedmål 1: *Styrke skoleelevernes sanglige og musikalske udøvelse* med tilhørende delmål 1-5.

De fire skoler er besøgt i forsommeren 2017, hvor dels Mette Thue, dels Peter Frost, begge fra Sangens Hus projektlederteam, har foretaget semistrukturerede, kvalitative interviews med eleverne. Analyserne og evalueringen af kursusår 1, 2016-17 er udarbejdet af Peter Frost og slutteligt gennemskrevet af Mette Thue.

Spørgsmål til evalueringen kan rettes til mette@sangenshus.dk

Med udgangspunkt i spørgeskemaer og interviews vil følgende emner blive belyst:

Evaluering af SBL Kursusår 1: 2016-17	8
Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer	8
Datagrundlag for analyse af elevinterviews	8
Har projektets indsats påvirket lærernes kompetencer positivt?	10
Hvordan vurderer kursisterne udbyttet af kurset?	10
Hvordan er status hos målgruppen ændret?	10
Sangundervisning	12
Delkonklusion	12
Har projektets indsats påvirket elevernes sanglige og musikalske udøvelse positivt?	13
At synge alene	13
At optræde og synge	13
At synge flere sammen	14
At synge og bygge fællesskab	14
Sang og bevægelse	15
Musikalske fællesskaber	15
Delkonklusion	16

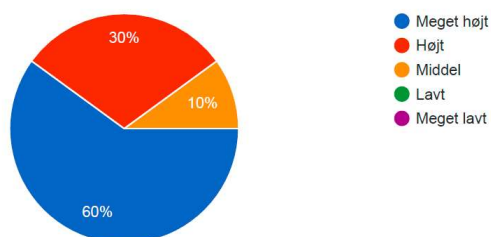
Har projektets indsats påvirket lærernes kompetencer positivt?

I det følgende afsnit ses på, hvordan kursisterne selv oplever ændringer i deres kompetencer suppleret med elevernes syn på lærernes udvikling og deres egen udvikling.

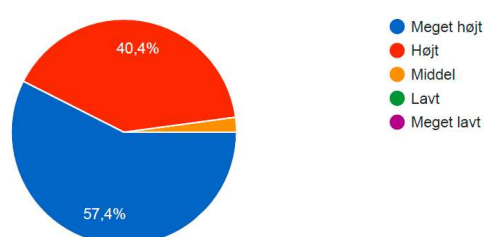
Hvordan vurderer kursisterne udbyttet af kurset?

I besvarelserne fra spørgeskemaet vurderer over 90% af kursisterne på hhv. helårs og halvårsholdene at udbyttet af kurset Sang, bevægelse og læring overordnet var højt eller meget højt. De øvrige vurderede at udbyttet havde været middel. På holdet er der ingen, der vurderer udbyttet som lavt eller meget lavt.

Figur 1a: halvårskursister

Figur 1b: helårskursister

Kursisternes kommentarer til spørgsmålet er sammenfattet i det følgende: Det kan udledes af kursisternes kommentarer til spørgsmålet, at de oplever, at deres kompetencer er styrket både med hensyn til egne vokale og musikalske kompetencer. De beskriver, de er blevet bedre til at undervise i sang. De har fået større fokus på arbejdet med sang og i at variere arbejdet med sange samt nye elementer til stemmetræning i et fagligt perspektiv. Det har for mange betydet mere stemmetræning/stemmeleg i undervisningen.

Dertil skal tilføjes, at kursisterne har lært at spare på egen stemme og opnået mere sikkerhed i brug af deres egen sangstemme. Med hensyn til den musikalske bevidsthed skriver kursisterne, at de har tilegnet sig og bruger solmisation, anderledes metoder til indstudering af sang. Dertil at de bruger mere dans og bevægelse i undervisningen. Kursisterne beskriver, at de har fået nye redskaber med hjem til undervisningen.

Hvordan er status hos målgruppen ændret?

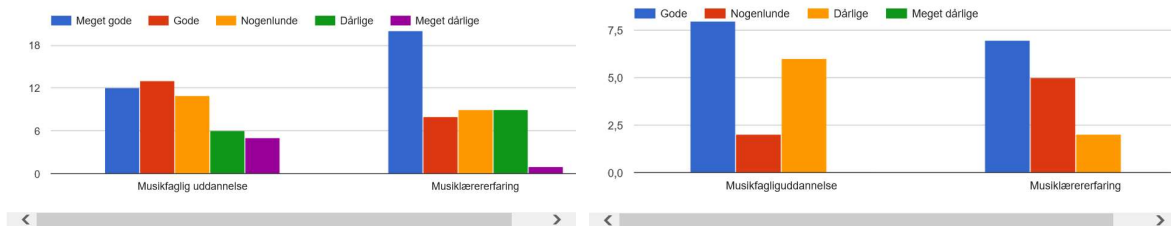
I det følgende afsnit undersøges det, hvordan status er ændret hos målgruppen som følge af kursets effekt.

Graferne viser lærernes vurdering af deres forudsætninger, for at bruge følgende elementer i undervisningen: egen stemme, sangfaglig viden, opvarmningsøvelser og børnenes egne stemmer.

Af graf 1 og graf 2 fremgår lærernes vurdering af egne forudsætninger i musik forud for kurset.

Helårsholdet:

Halvårsholdet

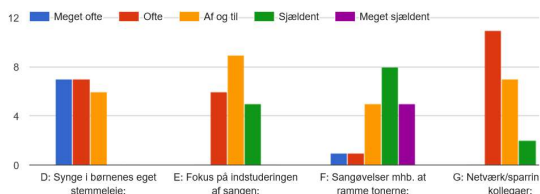
Af graferne fremgår det, at lærernes syn på deres musikfaglige uddannelse var blandet; fra god til meget dårlig. Dertil at de fleste kursister havde relativt meget erfaring som musiklærer. Dette betyder, at holdene var sammensat af undervisere med forskellige musikfaglige baggrunde. Hverken erfaring eller uddannelse synes at have påvirket kursisternes vurdering af deres udbytte af kurset Sang, bevægelse og læring.

Af de følgende grafer fremgår kursisternes vurdering af, hvordan de har anvendt følgende elementer: synge i børnenes eget stemmeleje, fokus på indstudering af sangen, sangøvelser mht. at ramme tonerne samt netværk og sparring med kolleger

Halvårsholdet:

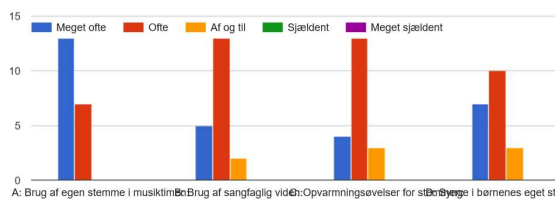
Før:

Hvordan vil du vurdere din anvendelse af følgende elementer FØR din deltagelse i "Sang, bevægelse og læring"?

Efter

Hvordan vil du vurdere din anvendelse af følgende elementer EFTER du har deltaget i "Sang, bevægelse og læring"?

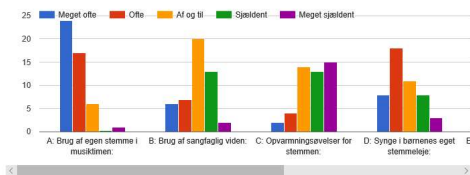

Af graferne fremgår det at kursisterne har ændret deres anvendelse af elementerne i undervisningen betydeligt. De bruger deres egne stemmer langt mere, har større fokus på indstuderingen af sangen, laver mange flere øvelser med hensyn til at ramme tonerne, og sparre mere med deres kolleger.

Helårsholdet:

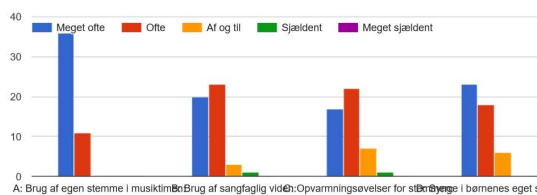
Før:

Hvordan vil du vurdere din anvendelse af følgende elementer FØR din deltagelse i "Sang, bevægelse og læring"?

Efter:

Hvordan vil du vurdere din anvendelse af følgende elementer EFTER du har deltaget i "Sang, bevægelse og læring"?

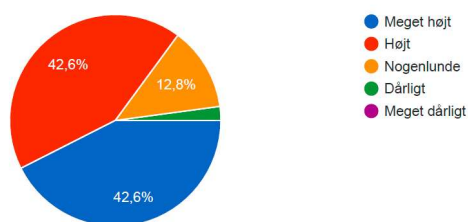
Af graferne fremgår det, at også kursisterne på helårsholdene har ændret deres anvendelse af elementerne i undervisningen tilsvarende halvårsholdet.

Opsummerende viser graferne, at kursisterne har fået fokus på elementerne, og at de anvender dem i deres undervisning. Når en underviser anvender nye elementer i undervisningen, kan det konkluderes, at de bruger nye kompetencer.

Opsummerende fremgår det af besvarelserne, at 51% svarer, at forløbet har påvirket deres undervisning i meget høj grad og 32% svarer i høj grad. Heraf kan udledes at kurset har styrket musiklærernes kompetencer.

Sangundervisning

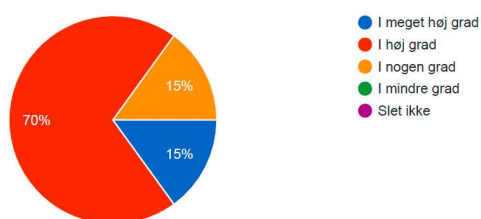
På kurserne er det kun helårskursister der har fået sangundervisning. 85% vurderer udbyttet som overvejende højt eller meget højt. Kun 3%, svarende til en enkelt kursist, finder undervisningen dårlig.

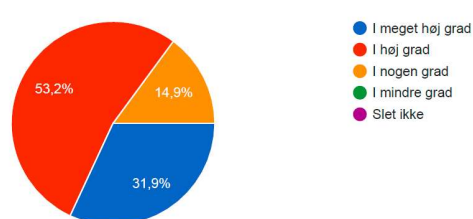
Kursisterne beskriver at sangundervisningen har betydet meget i forhold til at udvikle egen stemmebrug, og det har været vigtigt at lære at bruge stemmen bedre både i forhold til skolebrug og personligt.

På spørgsmålet om kursisterne føler sig bedre rustet til at formidle sang til børn efter deltagelsen i kurset sang, bevægelse og læring viser gennemsnits besvarelsen, at 85% enten i meget høj grad eller høj grad føler sig bedre rustet.

Halvårshold:

Helårshold:

Delkonklusion

I dette afsnit beskrives, hvilken ændring underviserne oplever, som kan tilskrives kurset i Sang bevægelse og læring. Dette opsamles i en delkonklusion, der indgår i besvarelsen på spørgsmålet om *kurset, sang og bevægelse og læring har øget musiklæreren og pædagogers kompetencer?*

Men inden opsummeres kursisternes vurderinger og kommentarer på kursusforløbets påvirkning af deres undervisning.

Kursisterne beskriver at de har fået nye og forbedrede redskaber til tilrettelæggelse og til at skabe et "flow" i musikundervisningen. Dertil en større bevidsthed om klasserumsledelse og struktur, men også på at stille sjove udfordringer i forbindelse med at udtrykke musik med krop og stemme. Kommentarerne kan opsamles i dette citat "Jeg kan tilbyde en undervisning, der rummer elementer, der i langt højere grad giver

eleverne udbytte af musikundervisningen. Indhold, form, fordybelse, udvikling, stemmetræning, faglig begrebsverden mm.”

På baggrund af analysen af kursisternes egne besvarelser i forhold til evalueringen og delmål 2.2 *Musiklærernes og pædagogernes kompetencer styrkes mærkbart i forhold til at planlægge, afvikle og evaluere målrettede og varierende sang- og bevægelsesaktiviteter* kan det konkluderes, at kurset sang, bevægelse og læring fra deres perspektiv har styrket deres kompetencer betydeligt. Dertil kan også konkluderes at delmål 2.1 *Musiklærernes sanglige færdigheder og musikalske bevidsthed styrkes* også er opfyldt.

Har projektets indsats påvirket elevernes sanglige og musikalske udøvelse positivt?

Delmål 1: Eleverne bliver udfordret sanglige og kropsligt, så de bliver så dygtige som de kan

Eleverne fortæller de synger mange sange. Til morgensang synger de fx en sang to gang for at lære dem. På den måde øver de sig og indstuderer sangene på stedet. ”På den måde kan vi dem bedre”.

”Vi synger meget. I timerne sang vi. Vi vil gerne synge mere i timerne. Det kan vi godt lide, det gør en glad, i stedet for at sidde på en stol. Lyden kommer bedre ud, når man står op, end når man sidder ned.”

En tredje fortæller: ”Vi laver ’slavetrin’. Vi bevæger os i musiktimerne. Vi laver opvarmning, skuldre og af kroppen og stemmen”.

De tre udtalelser viser, at eleverne bliver udfordret og er bevidste om, hvordan de bliver dygtigere ved at stå op og synge og at man lærer sange bedre ved at gentage dem.

Eleverne reflekterer i de fire interviews fra skoleåret 2016-17 ikke meget over om de bliver udfordret, så de bliver så dygtige, som de kan. Men dette spørgsmål vil der blive stillet et skarpere fokus på i kommende elevinterviews for kursusår 2, 2017-18.

En fejlkilde ved at bruge elevinterviews til at belyse dette spørgsmål kan være, at eleverne ikke virker til at reflektere særligt meget over, at de bliver udfordret fagligt. Det kan antages, at elever i skolen generelt udfordres fagligt i høj grad.

Delmål 2: Eleverne udtrykker at de er fortrolige med brugen af egen stemme

Eleverne beskriver fortroligheden ved egen stemme på flere måder; at synge alene eller synge flere sammen.

At synge alene

På spørgsmål om eleverne synger alene, svarer en af eleverne: ” Kun når man er hjemme hos sig selv”. En anden fortsætter: ”Jeg kan lide at synge en lille smule, når jeg keder mig. Så er det godt at have en sang på hjernen. Den sidste sang er en Tarzan sang.” To andre elever supplerer: ”Jeg kan lide at synge og spille guitar. Så bliver jeg glad, og bare glad og keder mig ikke.” Den anden tilføjer: ”Jeg går til guitar en gang om ugen... Jeg kan godt lide at spille og synge samtidigt.”

En fjerde elev fortæller. ”Jeg kan bedst lide at synge solo, fordi jeg kan lide at synge. Man føler, man er i midten og får opmærksomhed. Det kan være dejligt eller ubehageligt. ”

At optræde og synge

Men også det at optræde for andre ved en koncert eller musical betyder noget for deres forhold til stemmen:

”Det var lidt uhyggeligt at optræde for hele skolen. Man blev nervøs. Jeg rystede lidt, når man skulle på scenen.” En anden elev fortæller: ”Man bliver ret nervøs, når man står foran en masse mennesker, som man næsten ikke kender.” En tredje tilføjer: ”Jeg vidste jeg ville blive nervøs. Så bliver jeg mere nervøs, når min mor var der. Fordi hun optager det.” ”Man bliver mere nervøs, når man skal se sig selv bagefter. Men når man bliver ældre, så griner man nok af det.”

En elev fortæller: ”Det er lidt fedt at have en at synge duet sammen med. Så synger man med hinanden, og man sang to forskellige stemmer og synger sammen. Det var meget mere dynamisk end at synge alene. Det var en kærlighedssang med fake kys.”

Eleverne udtrykker fortrolighed med deres stemmer set fra deres eget perspektiv. Flere af eleverne synger, når de keder sig, og så er det godt at have en sang, man kan synge. De udtrykker, det er sjovest at synge sammen, for her er man ikke så udsat, som når man synger alene. Men også performer-situationen italesætter de, idet den skaber nervøsitet, og at de føler sig lidt udsat, når ”mor” filmer dem. Men de udtrykker, at fællesskabet hjælper både på nervøsiteten og kvaliteten.

Delmål 3: Eleverne giver udtryk for at trives ved at synge sammen med andre

Eleverne fortæller, de synger til morgensang, fællessamlinger, til påske- og sommerafslutning, når noget skal fejres.

[At synge flere sammen](#)

En elev fortæller: ” Det er bedst at synge til fællessang, fordi der er mange, der synger. Så er man ikke bare den eneste. Det er fællesskabet.”

En anden elev fremhæver: ”Det er sjovest at synge sammen med andre. Det er sjovest at synge en hel masse sammen.” Der tilføjes: ”Jeg synes det er meget lettere, når vi synger sammen end alene. Hvis alle har et tempo, så synes jeg det lyder bedre, når man synger sammen og man bliver ikke så nervøs.” En elev siger: ”Ikke alle kan høres, når man synger sammen, men man kan høres, når man står sammen med en anden.” En elev tilføjer: ”Jeg synger bare med nogle få gange, så man ikke kan høre mig.”

En fjerde elev: ”Man kan høre til morgensang, at 4. klasserne ikke synger så meget som os 5. klasser. Vi har vænnet os til det, og vi har lært, at man ikke skal være bange for at lave fejl. Der er ikke andre, der ser det og siger, hvor synger hun dårligt. Vi gir’ den gas, når man synger.”

[At synge og bygge fællesskab](#)

En gruppe elever fortæller, at deres lærer: ”... har brugt sang til at banke vores fællesskab sammen. Han har brugt både sang og danse.” En anden elev tilføjer: ”Vi havde ikke det bedste fællesskab, i 4 klasse, men nu er både pigerne og drengene bedre venner også med hinanden.”

Af interviewene fremgår det, at eleverne trives ved at synge sammen med andre. De ser en række fordele, man kan synge med en lille smule, det lyder bedre, man bliver ikke så nervøs og man kan give den mere gas sammen. Dertil har de også øje for, at sange og bevægelse kan bruges til at opbygge fællesskabet endda også det på tværs af kønnene.

En enkelt klasse fremhæver, at de har vænnet sig til at synge, og de synger mere med end de andre klasser til morgensang. Det udtrykker en bevidsthed hos eleverne om deres egne sangevner i forhold til de andre klasser.

Delmål 4: Eleverne kan forholde sig til egen indsats ved at deltage i musikalske fællesskaber, herunder aktiviteter med sang og bevægelse

Sang og bevægelse

"Dans?" ... "Nej. Det hedder ikke dans, men bevægelse," slår en af eleverne fast. "Hvis der er bevægelser, så bliver musikken mere levende," fortæller en elev. En anden siger: "Det er fint med bevægelse. Det er bedre end sang. Jeg synes også det er sjovt." En tredje siger: "Det er dejligt at bevæge sig, når man synger." Andre elever uddyber: "Nogle gange bruger vi benene." ... "Vi bruger benene til at holde rytmer, og hele kroppen til at fortælle historien."

"Vi laver rundkredse og en skal ind i midten og vise dansen. Så skal vi danse til det. Og så skal alle danse til det. Vi kan godt lide det nu, og man kan hoppe, hvis man ikke kan lide det og synes det er pinligt." En elev tilføjer: "Man kommer til at smile af det ved at danse. Man danser noget mere skørt." En tredje siger: "Det er noget, man bruger sin fantasi til."

En elev siger: "Altså han har nævnt, at fordi han har været på kursus, laver vi så mange bevægelser." En elev opsummer og siger: "Det er godt at bruge kroppen, men nogle gange har man brug for at sidde lidt ned."

Musikalske fællesskaber

Eleverne fortæller også om andre musikalske projekter. "Vi har lavet et projekt og lavet vores egen sang. Vi skriver på blaffersangen. Og så laver vi video plus instrumenter." En elev fortsætter: "En gruppe skal være med til at synge."

Andre elever fortæller: "Vi har lavet sammenspil, og så er der nogle, der synger, og så spiller nogle trommer, guitar sax og fløjte. Så synger vi en fællessang, og så spiller vi den for de andre." "I Sammenspil der får vi lov til at bestemme, og vælge musikken, og vi kan være med til at spille og så finder læreren ud af, om det er for svært. Det er sjovere at spille det, man gerne vil. Så vil man selv vise det, og det er sjovt."

Eleverne fortæller. "Musik betyder rigtig meget i mit liv, jeg bruger min tid på dans og musik, det gør mig glad." En anden tilføjer: "Jeg glæder mig til musik og går til to instrumenter. Jeg kan bedst lide at spille. Det gør mig glad."

Citaterne fra eleverne viser, at de forholder sig til deres egen indsats, og at de forstår at bevægelse til sang hjælper dem til at holde rytmen, til at fortælle sangens historie og at musikken bliver mere levende. Dertil synes de, at bevægelse er sjovt til musik. En fremhæver også, at deres lærer har været på kursus, og det er derfor, de laver så meget bevægelse til deres sange.

Yderligere viser citaterne, at musik betyder meget for en del af eleverne, og det er vigtigt at de også har indflydelse på valg af musik.

1.5. Eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen

Dataene i elevinterviewene fra 1. kursusår, 2016-17, fortæller ikke om *Eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen*, dog kan det heller ikke udelukkes.

Da denne evaluering ikke omfatter blindtests, kan man kun håbe, at sang og bevægelse er en integreret del af alle børns liv. Er dette ikke tilfældet, kunne kurset SBL muligvis have en indirekte effekt på dette område.

Delmål 1.5. vil blive kommenteret i evalueringen af kursusår 2, 2017-18.

Delkonklusion

Det kan konkluderes at *kurset sang, bevægelse og læring* har øget den sekundære målgruppes sanglige og musikalske udøvelse med hensyn til:

1. bevidsthed om hvordan de bliver fagligt dygtigere.
2. fortrolighed med deres stemmer set fra deres eget perspektiv.
3. eleverne trives ved at synge sammen med andre og at sang kan styrke fællesskaber.
4. at de forholder sig til deres egen indsats, og at de forstår, at bevægelse til sang hjælper dem til at holde rytmen, til at fortælle sangens historie og at musikken bliver mere levende.

Data fra de fire elevinterviews i kursusåret 2016-17 kan hverken bevise eller udelukke, at eleverne

5. oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen.

SANG, BEVÆGELSE OG LÆRING

Evaluering af lærernes styrkede kompetencer
Kursusår 2, 2017-2018

”Det er meget
sjovere at synge, hvis man har
nogle tegn til.
Det er ligesom at lege.”

/Elev, 2017-18.

A.P. Møller og
Hustru
Chastine Mc-Kinney
Møllers Fond
til almene Formaal

Evaluering af kursusår 2: 2017-18

Evalueringen af Sang, bevægelse og læring Kursus, kursusår 2, 2017-18 er gennemført af Sangens Hus for projektejer Herning Kommune og Sangens Hus. Projektet gennemføres med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal samt fra deltagende kommuner.

Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer

I analysen af spørgeskemaer fra kursisterne afgrænses der til en analyse af delprojektet *Kursusforløb for musiklærere i folkeskolen med det formål at styrke lærernes og pædagogernes kompetencer i sang bevægelse og læring* på andet kursusår fra 2017-18.

Besvarelserne fra lærerne er hentet via elektroniske spørgeskemaer. Imidlertid kalder svarprocenten på en kommentar. På helårsforløbet har 45 ud af 57 besvaret spørgeskemaet, dvs. svarprocenten er på 79, hvilket er meget højt. Til gengæld har kun 8 ud af 18 fra halvårsforløbet svaret. Det er en svarprocent på 44 %. Svarerne fra helårsforløbene er generelt meget positive. Dog er besvarelserne fra kursisterne på halvårsforløbet i flere tilfælde endnu mere positive, og spørgsmålet er, om halvårskursisterne vitterligt generelt har været endnu mere tilfredse, eller om de eventuelt utilfredse ikke har besvaret spørgeskemaet.

Spørgeskemaet til helårskursisterne er mere omfattende, men på de sammenfaldende spørgsmål er hel- og halvårskursister meget enige, når man altså ser bort fra at halvårskursisterne i flere tilfælde er endnu mere positive.

Ud fra det foreliggende materiale anses svarerne som valide. Dels fordi der i alt er 53 ud af 75 kursister, der har besvaret skemaerne. Det giver en svarprocent på 71, hvilket stadig er højt. Dels fordi besvarelserne på de to hold peger i samme retning.

Datagrundlag for analyse af elevinterviews

I analysen af elevinterviews undersøges elementet af evalueringsspørgsmålet *har kurset styrket elevernes sanglige og musikalske udøvelse?* Det sker igennem de fem delmål, der her danne ramme om hvert et afsnit.

Aspektet i delmål 1.1, om hvorvidt eleverne bliver så dygtige, som de kan, er der spurgt særligt ind til i elevinterviewene fra kursusår 2, 2017-18. Det understreges, at det belyses her, da dette aspekt ikke kunne belyses med data fra elevinterviews på kursusår 1, 2016-17.

Ovenstående belyses igennem fem elevinterviews med fire elever pr. interview, heraf to drenge og to piger fra en 3., 4. eller 5. klasse på Ejstrupholm Skole i Ikast, Vorrevangskolen i Aarhus, Sct. Severin Skole i Haderslev, Hvalsø Skole i Lejre og Ørkildskolen i Svendborg.

De fem semistrukturerede, kvalitative interviews er foretaget af Mette Thue, fra Sangens Hus' projektlederteam, der ligeledes har analyseret data fra interviews og spørgeskemaer fra kursusår 2, 2017-2018.

Spørgsmål til evalueringen kan rettes til mette@sangenshus.dk

Med udgangspunkt i spørgeskemaer og interviews vil følgende emner blive belyst:

Indhold

Evaluering af kursusår 2: 2017-18	18
Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer	18
Datagrundlag for analyse af elevinterviews	18
Kursisternes udbytte: Har projektets indsats påvirket lærerne og pædagogernes kompetencer positivt?	20
Udbytte af sangundervisningen	21
Elevernes udbytte: Hvordan er status hos eleverne ændret?.....	21
Delkonklusion	22
Elevernes udbytte: Har projektets indsats styrket skoleelevernes sanglige og musikalske udøvelse positivt?	22
Sanglig og kropslig udfordring	23
Motivation og øvelse	23
Forskellen på egen indsats alene og sammen	24
Fællesskabet om sang og bevægelse	24
Delkonklusion	25

Kursisternes udbytte: Har projektets indsats påvirket lærerne og pædagogernes kompetencer positivt?

I det følgende ses på, hvorledes lærerne selv oplever ændringer i deres kompetencer.

I spørgeskemaerne vurderer over 95 % af kursisterne på hhv. helårs- og halvårsforløbet, at deres udbytte af Sang bevægelse og læring overordnet enten er højt eller meget højt. På helårsforløbet vurderede de øvrige, at udbyttet er middel.

Sammenlignet med kursusåret 2016-17, jf. årsevalueringen heraf, er det en samlet stigning, idet over 90 % på de to hold på kursusår 1 i 2016-17 svarede, at deres udbytte var enten højt eller meget højt.

Det kunne fortolkes som tegn på, at erfaring og små justeringer af SBL kursus har forbedret forløbene yderligere.

På spørgsmålene Hvordan vil du vurdere din anvendelse af følgende elementer hhv. FØR og EFTER din deltagelse i "Sang, bevægelse og læring"? ses en meget positiv udvikling.

Områderne, der blev spurgt ind til var: Brug af egen stemme i musiktimen, brug af sangfaglig viden, opvarmningsøvelser for stemmen, synge i børnenes eget stemmeleje, fokus på indstudering af sange, sangøvelser med henblik på at ramme tonerne, netværk/sparring med kolleger.

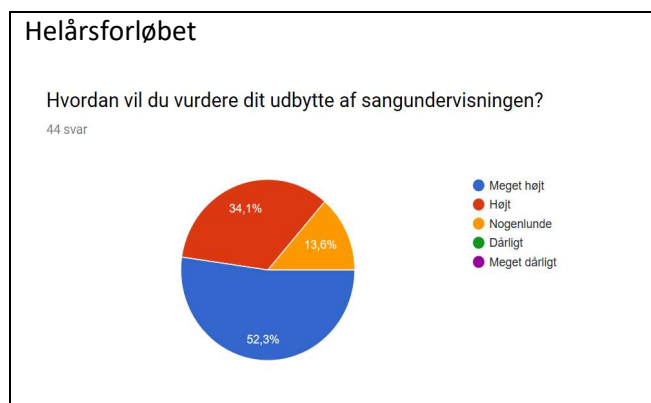
I forhold til FØR kurset svarer helårskursisterne generelt meget bredt, få svarer meget ofte eller ofte, mens af og til, sjældent og meget sjældent benyttes i højere grad i alle svar. Kun brug af egen stemme i musiktimen har en overvægt blandt svarerne ofte og meget ofte. Dette billede ændrer sig meget i forhold til besvarelserne EFTER kurset. Her dominerer besvarelserne ofte og meget ofte i stedet.

På områderne brug af egen stemme i musiktimen, brug af sangfaglig viden, opvarmningsøvelser for stemmen, fokus på indstudering af sange og sangøvelser med henblik på at ramme tonerne, svarer således hovedvægten ofte og meget ofte og en lille del svarer af og til. Mulighederne sjældent og meget sjældent benyttes her slet ikke. På området synge i børnenes eget stemmeleje ses den samme udvikling, dog svarer en kursist meget sjældent.

Kun området netværk/sparring med kolleger adskiller sig ved et bredt svarfelt. Her ligger hovedvægten af besvarelserne på ofte og af og til, mens meget ofte, sjældent og meget sjældent også er repræsenteret. Da svarerne FØR kurset på spørgsmålet om netværk/sparring med kolleger havde en overvægt på af og til, sjældent og meget sjældent, har feltet, trods det mangfoldige svar alligevel flyttet sig til det bedre. Blandt halvårskursisterne ses en lignende positiv udvikling. Opsummerende viser det, at lærer og pædagogers kompetencer er øget væsentligt og sat i spil igennem undervisningen af skoleeleverne gennem kurset SBL.

Udbytte af sangundervisningen

Det er kun helårskursisterne, der har modtaget solosangundervisning. 86 % af dem vurderer, at deres udbytte af soloundervisningen er højt- eller meget højt. De øvrige angiver nogenlunde. Dog føler hele 93 % af dem sig bedre rustet til at formidle sang til børn efter deltagelse i kurset. Det er anderledes blandt halvårskursisterne, hvor 88 % vurderer, at de er bedre rustet til at formidle sang til børn efter deltagelse i kurset. Denne lille variation kan skyldes, at halvårskursisterne ikke har fået soloundervisning.

Kursisterne beskriver, at solosangundervisningen har løftet dem, så de kan og tør mere og har givet både dem og eleverne større sangglæde.

Elevernes udbytte: Hvordan er status hos eleverne ændret?

I det følgende undersøges det, hvordan status har ændret sig hos målgruppen eleverne, som følge af kursets effekt.

På spørgsmålet om forløbet har påvirket lærerne og pædagogernes musikundervisning svarer 80 % af helårskursisterne i høj - eller meget høj grad, mens halvårskursisterne her svarer lidt lavere. 75 % angiver nemlig, at forløbet har påvirket lærerne og pædagogernes musikundervisning i høj – eller meget høj grad. De øvrige kursister svarer i nogen grad. Relativt set er det flot, at alle lærer og pædagoger får omsat kurset til forandringer i musikundervisningen, og at over 75 % af kursisterne får omsat læringen i høj eller meget høj grad. Den lille variation mellem kursushold kunne skyldes unøjagtighed i besvarelserne eller at helårskursisterne faktisk bedre kan omsætte deres læring grundet et dobbelt så langt læringsforløb.

Kursisternes kommentarer til spørgsmålet, hvordan kurset har påvirket musikundervisningen, er sammenfattet i det følgende:

Der er ros til materialerne, der er direkte anvendelige. Mange udtrykker, at de har fået en bevidsthed og kunnen, der gør dem i stand til at træde i karakter som musiklærer. Kurset har givet dem struktur på undervisningen, bedre klasseledelse, muligheder for variation, mere inspiration, ro og glæde og tiltro til egne kompetencer som musiklærer og sanger. De har fået inspiration til at arbejde i dybden med en sang sammen med eleverne, og en nævner, at hun er blevet bedre til at inddrage børn med udfordringer.

På spørgsmålet, om hvori elevernes udbytte af Sang bevægelse og læring består, svarer lærer og pædagoger, at bevægelse er blevet en større del af undervisningen, at solfa-systemet kvalificerer børnenes sang og deres indlæring af sange samt intonation, at børnene tør mere og synger mere, også på gangene, at eleverne er blevet mere bevidste om deres egne stemmer, og en betoner, at det musikalske fællesskab, som de opbygger i musiklokalet, kan påvirke fællesskabet i andre sammenhænge.

Opsummerende viser ovenstående analyser at lærere og pædagoger har øget deres kompetencer i sang og bevægelse i en grad, så deres læring løfter eleverne. Kursisterne har fået en bevidsthed om deres rolle som musikundervisere, der øger kvaliteten af undervisningen, både hvad angår struktur og indhold, og de har fået konkrete materialer, redskaber og kompetencer, som afspejles i elevernes læring, fællesskab og spontane tilgang til sang.

Delkonklusion

I ovenstående analyse beskrives, hvilke ændringer lærer og pædagoger oplever, som kan tilskrives kurset Sang bevægelse og læring. Det er med til at besvare om *kurset sang bevægelse og læring har øget musiklærernes og pædagogernes kompetencer?*

På baggrund af analysen af kursisternes egne besvarelser i forhold til evalueringen og delmål 2.1, *Musiklærernes sanglige færdigheder og musikalske bevidsthed styrkes*, er delmålet opfyldt. Dertil skal det også konkluderes, at delmål 2.2, *Musiklærernes og pædagogernes kompetencer øges mærkbart i forhold til at planlægge, afvikle og evaluere målrettede og varierende sang- og bevægelsesaktiviteter*, at kurset sang, bevægelse og læring fra lærernes og pædagogernes perspektiv har styrket deres kompetencer betydeligt.

Da delmål 2.3., *Sang og bevægelse indgår i højere grad som en målrettet aktivitet i forskellige lærings-sammenhænge. 20-25 skoler deltager i udvikling og implementering af sangløft*, er blevet ændret, vil dette mål, jf. aftale, ikke blive evalueret.

Med eksisterende data fra evaluering af kursusår 2, 2017-18 har det ikke været muligt at belyse delmål 2.4. *Musiklærere og pædagoger fungerer i højere grad som ressourcepersoner og etablerer faglige netværk, der forankrer og fortsætter den positive udvikling også efter endt projektperiode*. Delmål 2.4. vil derfor om muligt blive besvaret om ikke andet så kommenteret i evalueringen af kursusår 3. 2018-19.

Elevernes udbytte: Har projektets indsats styrket skoleelevernes sanglige og musikalske udøvelse positivt?

1.1. Eleverne bliver udfordret sangligt og kropsligt, så de bliver så dygtige, som de kan

Eleverne fortæller, at de er glade ved at synge, at de øver sig, de har lært at de bliver bedre ved at øve sig, og det vurderes, at de bliver så dygtige som de kan, idet de kun nævner faktorer som flere musiktimer, at alle lytter bedre efter, og at de øver sig endnu mere, for at de ville kunne blive endnu dygtigere.

Sanglig og kropslig udfordring

Et barn fortæller: "Det er meget sjovere at synge, hvis man har nogle tegn til. Det er ligesom at lege". En anden fortæller: "Ellers skal vi op og lave en rytme med vores fod og lave fagter til". En tredje fortæller, at "Musiktimerne er sjovest [sammenlignet med morgensang], fordi der får vi sådan nogle flere øvelser. Så løber vi, og så skal vi stoppe, og 'tygge tyggegummi' og lave 'rutsjebane' med stemmen og sige nuuuuuuu".

Citaterne viser, at børnene bliver – og kan lide at blive udfordret både sangligt og kropsligt, og at de oplever, at sang og bevægelse kan understøtte hinanden og gør det sjovere at øve sang og at synge.

Motivation og øvelse

Et barn fortæller: "Sidste år var der mange, der ikke havde lyst. Nu er vi kommet mere ind i det og får det bedste ud af det i stedet for bare at sige, det gider jeg ikke". En anden fortæller: "Der er også nogle, der bare godt kan finde på at give op. Og sige: "Det kan jeg bare ikke", men så plejer vi at øve det næste gang igen. Og så prøver vi det igen, og så plejer de at være med." En tredje siger: "Det er godt at kunne sangen. Og blive bedre. Så det lyder bedre. Så kan man huske det bedre, og man bliver bedre."

Udtalelserne viser, at der er sket en positiv forandring i børnenes motivation inden for kursusåret. Eleverne har mod på at øve sig og fornemmer, at øvelse er nøglen til sanglig velklang og musikalske kompetencer.

Det generelle indtryk fra interviewene er, at eleverne har forståelse for, at de bliver bedre ved at øve sig, og at det er nødvendigt. De mener, at de kun kunne blive endnu dygtigere ved at have flere musiktimer, ved at øve sig endnu mere og ved at lytte bedre efter. Det vurderes derfor, at eleverne, under de vilkår de har, bliver så dygtige, som de kan.

1.2. Eleverne udtrykker, at de er fortrolige med brugen af egen stemme

Eleverne fortæller generelt, at de synger ved særlige anledninger, ved morgensang og i musiktimerne. Desuden i frikvartererne, og når de keder sig derhjemme.

En elev fortæller: "Jeg synes også det er rigtig dejligt at synge i skolen." En anden siger: "Vi har også fået at vide, at der kommer mere stemme ud af os end ud af 4. eller 6. klasse." En tredje siger: "Prøv at tænk, hvis man sang sådan [barnet demonstrerer, at det ikke lyder godt, hvorefter de alle stemmer i sammen og samlet og med velklang]." På spørgsmålet "Hvad er det vildeste, I har lært om at synge?" svarer en fjerde: "Det er nok det der med at man skal synge nede fra maven. Synge sådan at man kan mærke det. Og man skal hele tiden åbne munden og synge tydeligt." En femte fortæller: "Jeg lærer f.eks. at synge rent, og hvad det er at synge falsk. Fordi f.eks. når vi laver solfa-tegn, så synger vi rent."

Af citaterne fremgår det, at børnene er glade ved og fortrolige med brugen af deres egen stemme. Både gennem øvelser, der træner deres stemme, og igennem sang. De ved, at de kan synge kraftigt og rent, og de kan demonstrere og skelne mellem at synge rent og falsk. Det er derfor tydeligt, at eleverne er fortrolige med basal brug af egen stemme.

1.3. Eleverne giver udtryk for at trives ved at synge sammen med andre

I de fem interviews fortæller eleverne, at de kan lide at synge sammen både i frikvartererne, i klassen og ved morgensang, selv om det at optræde sammen kan være skræmmende.

En elev fortæller: "Jeg synes det er rigtig sjovt, fordi man synger den samme sang sammen. Og sangen er også god for det meste." En anden fortæller: "Ja det var sådan vi skulle lave en 'halløj-goddag-sang' og løbe og lave stemmeøvelser og sige ba ba baa [børnene synger en lille sang i kor] Og så er det man synger det på forskellige toner." En tredje siger om morgensang: "Nogle gange så viser vi også noget for hinanden og

optræder for hinanden. Så hører vi nogle gange en historie, og så synger vi også. Det er sjovt og hyggeligt, fordi man er sammen. Sammen om at synge. Jeg tror det er fællesskab og samarbejde." En fjerde fortæller: "Jeg har altid sceneskræk i starten, når jeg kommer op på en scene, men så vænner jeg mig til det.

Citaterne viser, at børnene nyder og er bevidste om fællesskabet, der opstår, når de synger sammen. De finder det naturligt at bryde ud i sang, og starter én med at synge, så følger de andre med. Udtalelserne viser også, at fællesskabet kan løfte dem igennem nervøsiteten over at optræde for andre.

1.4. Eleverne kan forholde sig til egen indsats ved deltagelse i musikalske fællesskaber, herunder aktiviteter med sang og bevægelse

Eleverne fortæller generelt, at det er sjovt og hyggeligt at synge sammen. De oplever, at de er mere modige og kan mere sammen, end når de synger alene.

Forskellen på egen indsats alene og sammen

Et barn fortæller: "Nogle gange kan man ikke huske sangen, men når vi er flere, kan man godt huske sangen." En anden siger: "Sammen så styrker man sine stemmer. Alene så bliver man ret genert. Hvis der er tusind mennesker foran en. Sammen så synger jeg højere. Det er ret hyggeligt." En tredje fortæller: "Så skulle vi finde en sang, og så skulle vi lave vores egen dans sammen og så vise det til morgensang. Det var sjovt og spændende. Og skræmmende, når man skulle stå deroppe. Alle de står bare der, og der er over hundrede, der kigger og venter på, at vi går i gang. Man kan blive lidt nervøs for, at de tænker, at det gjorde du ikke helt godt, hvis man lige laver en fejl. Man kan bare sørge for at have det sjovt og ikke tænke på, hvad de synes og tænke på, hvordan man selv har det."

Citaterne viser, at eleverne er bevidste om, at det at synge sammen styrker dem i deres sang og i modet til at optræde. Det kan ligefrem styrke den enkeltes selvværd at synge sammen for andre, idet nervøsiteten tvinger dem til at fokusere på deres egen individuelle, gode oplevelse.

Fællesskabet om sang og bevægelse

En elev siger om sang og bevægelse: "Det er sjovt og hyggeligt. Fordi at man er sammen med sin klasse." En anden elev fortæller: "Sidste gang vi lærte noget stort, hvis jeg kan sige det sådan, det var nok solfa-tegn." En tredje elev siger: "Det er mest hænderne og hele kroppen. Det er nogle gange ret sjovt. Det er lige som Just Dance. Det er også fordi vi sidder nogle gange bare ned på gulvet, og så er det ret rart at rejse sig op og danse. Så udvikler kroppen sig lidt mere, og man får også trænet lidt mere. Altså man bliver glad af det. Når jeg danser og nogle gange, når jeg synger."

Citaterne viser, at eleverne er glade for at synge bevægelsessange sammen og bevidste om at de er med i et fællesskab. Det udvikler dem motorisk og varierer undervisningen. Desuden giver bevægelserne sangen og undervisningen et legende præg, som de kender fra frikvartererne og fritiden med spontane sange og danse og fra aktivitet til Just Dance.

1.5. Eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen

Dataene i elevinterviewene fra 1. og 2. kursusår fortæller ikke om *Eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen*, men det er tydeligt, at børnene har sang og bevægelse med sig i frikvartererne og i fritiden som en naturlig, integreret del af børnenes legende liv.

Da denne evaluering ikke omfatter blindtests, kan man kun håbe, at sang og bevægelse er en integreret del af alle børns liv. Er dette ikke tilfældet, kunne kurset SBL muligvis have en indirekte effekt på dette område. Citater som disse kunne muligvis være tegn derpå:

En elev fortæller: "Der er også mange, der hele tiden går og synger. Jeg kan ikke holde op." En anden siger: "Der er nogle, der synger sammen og nogle, der bare nynner. Nogle gange er det irriterende for nogle eller læreren, at vi bare begynder at synge." På spørgsmålet: "Laver i også bevægelser til morgensang?" svarer et tredje barn: "Nej, ikke så tit. Jo i dag har vi lavet det (de bryder ud i samlet solfege-sang med håndtegn) *"Kan de andre børn på skolen også synge til solfa-tegn?"* Ja. Mange af dem. Jonas har seks musikhold. I starten var det svært, men nu er det blevet meget nemmere, fordi vi har haft det i nogen tid."

Det er svært at svare på, om eleverne kan opleve noget som en målrettet aktivitet i skoledagen. Eksemplet med solfege er det eneste citat, der tilnærmelsesvist peger herpå. Konklusionen er åben for fortolkning.

Delkonklusion

Det kan konkluderes, at kurset Sang bevægelse og læring, fra skoleelevernes perspektiv, har styrket den sanglige og musikalske udøvelse med hensyn til at eleverne

1. bliver udfordret sangligt og kropsligt, så de bliver så dygtige, som de kan
2. udtrykker, at de er fortrolige med brugen af egen stemme
3. giver udtryk for at trives ved at synge sammen med andre
4. kan forholde sig til egen indsats ved deltagelse i musikalske fællesskaber, herunder aktiviteter med sang og bevægelse

Data fra de fem elevinterviews i kursusåret 2017-18 kan hverken bevise eller udelukke, at eleverne

5. oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen.

Dog kan elevernes flittige brug af sang, bevægelse og dans i frikvartererne være et tegn på et øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen, eller med mindre armbevægelser: inspiration, men aktiviteterne kan også blot være spontane. Dette spørgsmål er altså åbent for fortolkning.

Om end det formodentlig vil være svært at bevise, vil eleverne blive spurgt særligt ind til dette ved evaluering af kursusår 3 i 2018-19.

SANG, BEVÆGELSE OG LÆRING

Evaluering af lærernes styrkede kompetencer
Kursusår 3, 2018-2019

”Nu føler jeg mig som sang og musiklærer
og tør bruge titlen”

”Jeg er blevet en meget gladere
musiklærer [...].”

/Kursister, 2018-19

Evaluering af kursusår 3, 2018-19

Evalueringen af Sang, bevægelse og læring Kursus, kursusår 3, 2018-19 er gennemført af Sangens Hus for projektejer Herning Kommune og Sangens Hus. Projektet gennemføres med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal samt fra deltagende kommuner.

Datagrundlag for kursusår 3

I dette kapitel afgrænses der til en analyse af delprojektet *Kursusforløb for musiklærere i folkeskolen med det formål at styrke lærernes og pædagogernes kompetencer i sang bevægelse og læring* på 3. kursusår fra 2018-19.

Besvarelserne fra lærerne er hentet via elektroniske spørgeskemaer. Kurset har udelukkende kørt som helårsforløb, og her har 63 ud af 78 kursister besvaret spørgeskemaet, dvs. svarprocenten er på 81, hvilket er meget højt. Ud fra det foreliggende materiale anses svarerne fra spørgeskemaet som valide.

I analysen af elevinterviewet undersøges elementet af evalueringsspørgsmålet *har kurset styrket elevernes sanglige og musikalske udøvelse?* Det sker igennem de fem delmål, der her danne ramme om hvert et afsnit.

Ovenstående belyses gennem et kvalitativt elevinterview med fire børn, heraf to drenge og to piger, fra 4. klasse på Ejerbavnehøjskolen. Da svarerne fra børnene understøtter tidligere års evaluering, er der ikke brugt ressourcer på yderligere interviews. Det skal bemærkes, at 4 børn er en meget lille gruppe at konkludere ud fra, men da svarerne understøtter de 9 øvrige interviews med i alt 36 børn fra kursusår 1 og 2, anses svarerne fra det kvalitative interview fra kursusår 3 alligevel som valide.

Det semistrukturerede, kvalitative interview er foretaget af Mette Thue fra Sangens Hus projektteam, som ligeledes har analyseret data fra interview og spørgeskema og skrevet evalueringen af kursusår 3, 2018-2019.

Spørgsmål til evalueringen kan rettes til mette@sangenshus.dk

Med udgangspunkt i spørgeskemaer og interviews vil følgende emner blive belyst:

Indhold

Evaluering af kursusår 3, 2018-19	27
Datagrundlag for kursusår 3	27
Kursisternes udbytte: Har projektets indsats påvirket lærerne og pædagogernes kompetencer positivt?	29
Delkonklusion	36
Øvrige anbefalinger fra kursisterne.....	37
Elevernes udbytte: Har projektets indsats styrket skoleelevernes sanglige og musikalske udøvelse positivt?	38
Delkonklusion	39
Samlet delkonklusion	40

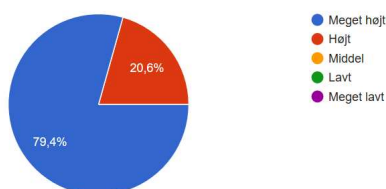
Kursisternes udbytte: Har projektets indsats påvirket lærerne og pædagogernes kompetencer positivt?
I det følgende ses på, hvorledes lærerne selv oplever ændringer i deres kompetencer.

Kurset Sang bevægelse og læring har generelt fået en meget flot evaluering i skoleåret 2018-2019. Lærernes besvarelser af spørgeskemaet udtrykker stor tilfredshed, og lægger sig desuden op ad resultatet fra de foregående år med blot endnu højere grad af tilfredshed. Det kan læses ud af nedenstående grafik med kommentarer.

På spørgsmålet: "Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af Sang, bevægelse og læring?" svarer 100% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'. På kursusår 1 var svaret 90% og på kursusår 2 var svaret 95%. Svaret er entydigt: kursisternes vurdering af udbyttet af kurset Sang bevægelse og læring er steget år for år.

Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af "Sang, bevægelse og læring"?

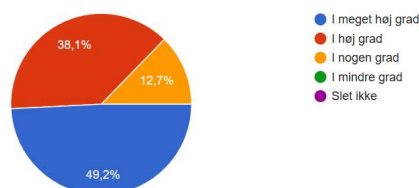
63 svar

På spørgsmålet: "Har forløbet påvirket din undervisning i musik?" svarer 87% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad', mens 13% svarer 'i nogen grad'.

Har forløbet påvirket din undervisning i musik?

63 svar

Lærerne uddyber i nedenstående citater, hvordan forløbet har påvirket deres undervisning i musik positivt:

"Jeg bruger i meget højere grad musik med fagter og dans nu."

"Jeg føler mig meget bedre rustet mht. at bruge kroppen, at indstudere sange på forskellige måder og at bruge min stemme på en mere hensigtsmæssig måde."

"Jeg er blevet meget mere fokuseret på elevernes sang-færdigheder, lytte til eleverne og justere, der hvor det er nødvendigt. Har fået en masse redskaber til udvikle børnenes sangteknik og få børnene til at synge mere rent og så det også lyder godt."

"Meget mere fokus på sangKVALITETEN i børnenes sang! Ikke bare "lire" noget af, men rent faktisk lytte og bede om / ønske noget af børnene og det kræver jo noget af mig selv ;-)"

"Fokus på ikke kun at synge, så det kan høres, men også synge, så det lyder godt og bringer det bedste frem i børnenes stemmer. Jeg har samtidig fået et bedre forhold til min egen stemme og større tro på, at det lyder godt uanset toneart."

De ovenstående citater peger bl.a. på, hvordan kvaliteten i undervisningen er øget.

Herunder bevidnes om refleksion og flow:

"Jeg er blevet en meget gladere musiklærer, fordi jeg nu tør udfordre mig selv og have fået en masse ny inspiration. Ydermere har jeg, i kraft af besøgene og den dertilhørende feedback, udviklet mig meget fagfagligt og kvaliteten af sangen i min undervisning er nu langt højere."

"Der er flere tanker bag strukturen og indholdet i mine lektioner."

"Jeg oplever glæden ved at undervise. Jeg udfordrer mig selv og kaster mig ud i mange nye ting. Jeg står i højere grad på begge fødder (mit mål) Jeg er meget opmærksom på hvilke områder, de forskellige aktiviteter indeholder. Jeg er opmærksom på at komme rundt om mange forskellige aktiviteter i uv."

"Jeg er bevidst om den gode musiktime; struktur, opbygning, tempo m.m. Og derudover har jeg fået et nyt og stort repertoire, jeg kan gøre brug af i praksis, så snart kursusdagene er ovre. Jeg kan slet ikke beskrive min begejstring for kurset som uddannet musiklærer!"

"Jeg har fået en masse nye metoder og ideer til min undervisning som jeg synes jeg har manglet."

"Jeg har fået meget mere faglig selvtillid især omkring kvaliteten af undervisning i sang, som jeg næsten havde opgivet til fordel for aktivitet og leg i musiktimerne."

"Min undervisning har fået mere flow og der er mere ro blandt eleverne."

"Der er kommet mere flow i musiktimerne med mere faglig variation og mere fokus på de enkelte fagelementer. Jeg har fået mere bredde i undervisningen med inspiration til at fortsætte og fremme den gode musikundervisning. Det har også været afgørende godt for mig at få solosangsundervisning!"

"[...] verdens bedste undervisere".

De ovenstående citater bevidner bl.a., at kursisterne er blevet mere reflekterede og får struktureret undervisningen bedre, hvormed undervisningen får flow og forløber bedre.

De næste citater er interessante, idet de peger på, at kurset har en afsmittende virkning på musikkulturen på skolerne generelt.

"Jeg er pædagog og har kastet mig ud i undervisning i musik 1 usu time om ugen.... desværre ser det ud til at usu timerne bliver væsentligt skåret ned næste år så udfordringen bliver at lave musik i Sfo en."

"Jeg er pædagog og underviser i musik i år i to 2. Klasser. Jeg havde ingen erfaring eller uddannelse i forhold til at undervise i musik. Efter jeg er begyndt på kurset, har jeg jævnligt børn der kommer og spørger hvornår det er vi skal have musik og fortæller at de glæder sig til det. Der er ingen tvivl om at det er godt for både mig og børnene at jeg deltager i kurset."

"Solfa Rytmik Gode vaner Overskuelige forberedelse Stort repertoire. Glade børn! Spændende morgensang på skolen. Mulighed for at lære fra mig til andre musiklærere. Overskud i timerne."

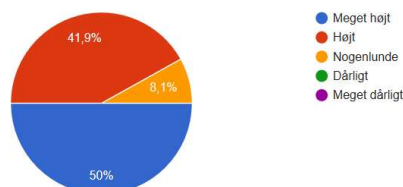
Citaterne peger på at pædagogerne får sang og musik ind i skolen og fritidsdelen, og de overvejer, hvordan de kan arbejde videre med det. Det giver spændende morgensang og en afsmittende virkning på de andre musiklærere, så lærernes og pædagogernes øgede kompetencer har en afsmittende virkning på skolernes musikkultur.

I elevinterviewene i de foregående år har det hverken kunnet bevises eller udelukkes om eleverne oplevede et øget fokus på sang og bevægelse i hverdagen jf. delmål 1.5. *Eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i hverdagen.* På kursusår 2 kunne citater fra elevinterviewene dog pege på, at kurset muligvis har en effekt herpå. I de ovenstående citater fra kursusår 3 efterspørger eleverne eksplicit musik, fordi de har oplevet det, og ønsker mere. Elevernes efterspørgsel er en god forudsætning for et øget fokus på sang og bevægelse i hverdagen, og det kan ligeledes være et tegn på, at lærernes og pædagogernes øgede kompetencer har en afsmittende virkning på skolernes musikkultur.

På spørgsmålet: "Hvordan vil du vurdere dit udbytte af sangundervisningen?" svarer 92% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad', mens 8% svarer 'i nogen grad'.

Hvordan vil du vurdere dit udbytte af sangundervisningen?

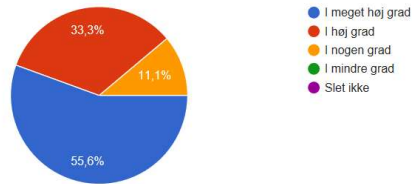
62 svar

På spørgsmålet: "Føler du dig sangfagligt bedre rustet til at formidle sange til børn efter din deltagelse i Sang bevægelse og læring?" svarer 89% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad', mens 11% svarer 'i nogen grad'.

Føler du dig sangfagligt bedre rustet til at formidle sang til børn efter din deltagelse i "Sang, bevægelse og læring"?

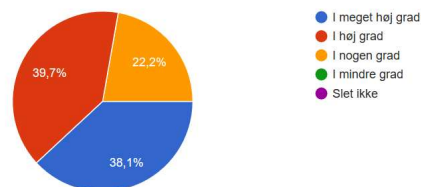
63 svar

På spørgsmålet: "Har Sang, bevægelse og læring påvirket dine elevers udbytte af musikundervisningen?" svarer 78% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad', mens 22% svarer 'i nogen grad'.

Har "Sang, bevægelse og læring" påvirket dine elevers udbytte af musikundervisningen?

63 svar

Kursisterne uddyber i nedenstående citater, hvorledes kurset har påvirket elevernes udbytte af musikundervisningen.

"Undervisningen er bedre - de lærer mere."

"Eleverne har fået større bevidsthed om sangteknikker og sangfaglig viden."

"De er blevet bevidste omkring kvalitet i sang og egen stemme. Begyndende bevidsthed omkring flerstemmig sang - det lyder jo godt."

"De får reel undervisning og ikke kun "vi skal i dag synge xxx sange" - nu er der pulslege, rytmelege, opvarmning og en struktureret opbygning af timerne."

"I og med de har fået en mere sikker musiklærer er der flere ting der kan vinges af. De er blevet bevidste om sangfaglige begreber og kan nemt guides i mange retninger :-)"

"Mine klasser synger simpelthen bedre nu-intonerer langt renere. Ydermere har de også fået et langt større repertoire."

Citaterne herover peger på, at eleverne er blevet bevidste om deres egen sangstemme og synger bedre.

Herunder peger citaterne på ro og koncentration:

"Det er tydeligt at jeg har fået flere børn med i undervisningen. Der er ro og koncentration."

"Jeg kan mærke at jeg kommer igennem til dem. De værktøjer jeg har tilegnet mig gør at jeg laver langt mere kvalificeret undervisning. Jeg bruger mindre energi på at irettesætte og skælde ud. Eleverne giver udtryk for at de er glade for min undervisning."

"Masser af glæde og energi, mindre spildtid og uro. Vi når mere/længere på en time end før."

"En mere nærværende og varieret undervisning. Jeg har synes det er sjovere og jeg føler mig mere kompetent i forhold til at undervise i musik."

Citaterne herover bevidner, at kursisterne har fået bedre værktøjer til at fange eleverne, og det faglige niveau stiger sammen med glæden.

Nedenstående citater peger igen på, at kurset har en afsmittende virkning på skolens musikkultur og endda på skoleelevernes fritid:

"Jeg har introduceret sang, bevægelse og læring i børnenes fritid, hvilket er et helt nyt tiltag. Det har skabt sang- og musikglæde i SFO'en."

"Vi har ikke haft sang i usu timer før...og de kan godt lide at synge...."

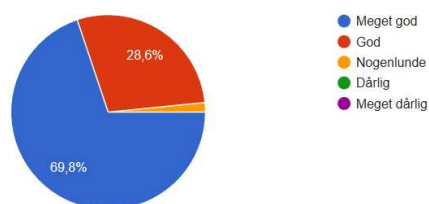
"De er engageret, glade, bruger det de lærer i musik i deres fritid, fortæller om musiktimerne til dem omkring dem."

Gennem pædagogerne i ovenstående citater introduceres sang, musik og bevægelse i skolernes fritidsdel, og det forplanter sig til børnenes fritid, hvilket de fortæller om. Det er endnu en kommentar til delmål 1.5. *Eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i hverdagen.*

På spørgsmålet: "Hvordan oplever du sammenhængen mellem kurser, sangundervisning og sparringsbesøg på skolen?" svarer 99% enten 'god' eller 'meget god', mens 1% svarer 'nogenlunde'.

Hvordan oplever du sammenhængen mellem kurser, sangundervisning og sparringsbesøg på skolen?

63 svar

Kursisterne uddyber betydningen af sparringsbesøgene i egen klasse:

"Man bliver hele tiden holdt op på at holde fokus på de ting man skal øve sig på."

"Det jeg lærer på kurset kan bruge direkte i min undervisning, og sparringen handler altid om det, jeg har undervist i."

"Som eneste musiklærer på skolen er det enormt dejligt at få noget kvalificeret faglig sparring i netop mit fag. Jeg stortrives med det og ville bestemt ønske det kunne fortsætte.

Citaterne understøtter at kursus og sparringsbesøg er meget vigtige sammen, det giver bl.a. fokus og trivsel. Flere kommenterer, at solosang er luksus, og har sit eget forløb. Flere kommenterer dog også, at solosang, kursus og sparring kan supplere hinanden, som i dette citat:

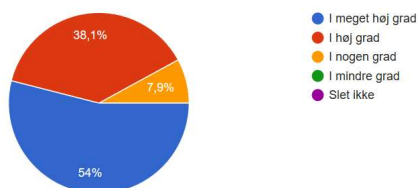
"Jeg får simpelthen så meget hands on materiale både fra kurserne og sangundervisningen, hvilket er med til at styrke min selvsikkerhed i den daglige undervisning. Desuden er jeg også blevet bedre rustet ift. min egen stemmebrug."

Man kan overveje at orientere og inddrage de mange undervisere i solosang i, hvordan de kan lade den individuelle soloundervisning støtte op om kursus og sparringsbesøg.

På spørgsmålet: "Gør det en forskel for dit udbytte, at sangkonsulenten kommer på besøg i klassen?" svarer 92% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad', mens 8% svarer 'i nogen grad'.

Gør det en forskel for dit udbytte, at sangkonsulenten kommer på besøg i klassen?

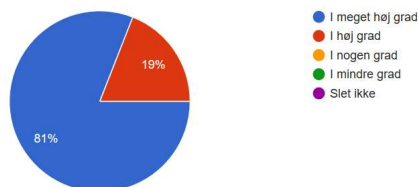
63 svar

På spørgsmålet: "Er du overordnet set tilfreds med kursets indhold og faglige niveau?" svarer 19% 'i høj grad' mens 81% svarer 'i meget høj grad'. Dvs. 100% af kursisterne er 'i høj' eller 'i meget høj grad' tilfredse med kursets indhold og faglige niveau.

Er du overordnet set tilfreds med kursernes indhold og faglige niveau?

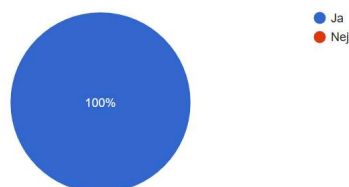
63 svar

På spørgsmålet: "Ville du anbefale kurset Sang, bevægelse og læring til en kollega?" svarer 100% af respondenterne 'ja'.

Ville du anbefale "Sang, bevægelse og læring" til en kollega?

63 svar

Kursisterne bliver bedt om at kommentere tilrettelæggelsen af kurset, og de giver enkelte gode råd. En foreslår, at de tre undervisere indimellem går med hver deres hold og arbejder. En påpeger, at informationer altid bør sendes i god tid, og en foreslår, at man bør lægge kursusdagene på rullende hverdage, så det ikke er de samme skoleklasser, der får vikar, når kursisten er på kursus.

Øvrige kommentarer er:

"Fantastisk."

"Nu føler jeg mig som sang og musiklærer og tør bruge titlen 😊"

"Det har bare været så dejligt at få fyldt idebanken op. Et meget praksisorienteret kursus - vigtigt! Samtidig med at der har været plads til snak og refleksion + sparring og erfaringsudveksling. Totalt luksus med sangundervisning! Dejligt med et relativt lille hold. Når man er indadvendt, som jeg, er det nemmere at åbne op overfor så få. Det havde været svært på et fyldt hold! Så havde jeg nok meldt mig ud af nogle af de ting hvor vi selv skulle være "på". Det gør det selvfølgelig også nemmere at man ses flere gange. Underviserne indgik med stor begejstring, indlevelse, positivitet, faglighed, viden og erfaring. Tak for rigtig mange gode oplevelser!"

"Det er virkelig en unik mulighed for at få opbygget et repertoire og sparring med andre kollegaer og så får man trænet stemmen, så man er bevidst om brugen af den som instrument, så den kan bruges i mange år frem."

"Jeg har oplevet underviserne særdeles dedikerede og kompetente, og også meget lydhøre og anerkendende over for os kursister."

"Kurset har både givet gode ideer på det praktiske og teoretiske plan. Jeg har med kurset udviklet mig til en bedre og mere reflekteret musiklærer, med bedre færdigheder inden for undervisning i sang og bevægelse."

"Det har været en øjenåbner at synge med en sanglærer. Ville ønske der var afsat mere tid med sanglæreren. Det har givet mig mod på at kaste mig ud i selv at synge både for og med børnene."

"Jeg er vild med energien på holdet og fra underviserne! 😊"

"Jeg vil i den grad anbefale dette kursus - både til kollegaer og til andre skoler - både uddannede og ikke-uddannede musiklærere kan have gavn af dette kursus."

"Super godt kursus - der er styr på tingene. Fedt at man hver gang på forhånd får et program, som er gennemtænkt og så detaljeret. Dejligt med forplejning - super luksus."

Ovenstående citater peger på overvældende stor tilfredshed med kurset, og herunder foreslår flere, at Sang bevægelse og læring bør fortsætte:

"Det har været et fantastisk og meget givende kursus. Jeg ønsker mig en version 2 af kurset til os der har gennemført første kursus. Jeg har fået rigtig meget med både konkrete materialer og sparring som jeg bruger hver uge i min undervisning. Stor ros til underviserne der har været rigtig gode og inspirerende. TAK for et super godt kursus!"

"Det bedste kursus jeg nogensinde har været på - sagt på jysk!"

"Det fedeste kursus jeg nogensinde har været på... Alt det udenom virker også perfekt: location, mad, slik og frugt - alt er i orden :-). Jeg håber på et opfølgende kursus og MEGET gerne et vol.2!"

"Alle musiklærere burde have kurset".

Delkonklusion

I ovenstående analyse beskrives, hvilke ændringer lærer og pædagoger oplever, som kan tilskrives kurset Sang bevægelse og læring. Det er med til at besvare om *kurset sang bevægelse og læring har øget musiklærernes og pædagogernes kompetencer?*

Kurset Sang bevægelse og læring har generelt fået en meget flot evaluering i skoleåret 2018-2019. Lærernes besvarelser af spørgeskemaet udtrykker stor tilfredshed, og lægger sig desuden op ad resultatet fra de foregående år med blot endnu højere grad af tilfredshed.

På spørgsmålet: "Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af Sang, bevægelse og læring?" svarer 100% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'. Kursisternes vurdering af udbyttet af kurset Sang bevægelse og læring er steget år for år. 100% af kursisterne er 'i høj' eller 'i meget høj grad' tilfredse med kursets indhold og faglige niveau. På spørgsmålet: "Ville du anbefale kurset Sang, bevægelse og læring til en kollega?" svarer 100% af respondenterne 'ja'.

Det kan konkluderes ud fra kursisternes besvarelser af spørgeskemaet, at Sang bevægelse og læring ikke alene giver inspiration, højere faglighed, refleksion, metoder og værktøjer til en undervisning med bedre flow, nærvær, fordybelse og kvalitet, men også bidrager positivt til kursisternes selvværd og identitet som musiklærere og deres glæde ved at undervise. Desuden ses tegn på at lærernes og pædagogernes øgede kompetencer har en afsmittende virkning på skolernes musikkultur.

På baggrund af analysen af kursisternes egne besvarelser i forhold til evalueringen og delmål 2.1, *Musiklærernes sanglige færdigheder og musikalske bevidsthed styrkes*, er delmålet opfyldt. Dertil skal det også konkluderes, at delmål 2.2, *Musiklærernes og pædagogernes kompetencer øges mærkbart i forhold til at planlægge, afvikle og evaluere målrettede og varierende sang- og bevægelsesaktiviteter*, at kurset sang, bevægelse og læring fra lærernes og pædagogernes perspektiv har styrket deres kompetencer betydeligt.

Da delmål 2.3., *Sang og bevægelse indgår i højere grad som en målrettet aktivitet i forskellige lærings-sammenhænge. 20-25 skoler deltager i udvikling og implementering af sangløft*, er blevet ændret, vil dette mål, jf. aftale, ikke blive evalueret.

Med eksisterende data fra evaluering af kursusår 3, 2018-19 har det ikke været muligt at belyse delmål 2.4. *Musiklærere og pædagoger fungerer i højere grad som ressourcepersoner og etablerer faglige netværk, der forankrer og fortsætter den positive udvikling også efter endt projektperiode.* Delmål 2.4. vil derfor om muligt blive besvaret i evalueringen af *Sang bevægelse og læring delprojekt 2, Pilotforløbet Sang- og musikvejlederuddannelsen* om ikke andet så kommenteret i evalueringen af 4. modul i 2020.

Øvrige anbefalinger fra kursisterne

Kursisterne bliver spurgt til sammenhængen mellem kursus, sparringsbesøg og solosang. På baggrund af svarerne kan man overveje at orientere og inddrage underviserne i solosang i, hvordan de alle og eventuelt i højere grad kan lade den individuelle soloundervisning støtte op om kursus og sparringsbesøg.

Kursisterne bliver bedt om at kommentere tilrettelæggelsen af kurset, og de giver enkelte gode råd. En foreslår, at de tre undervisere indimellem går med hver deres hold og arbejder. En påpeger, at informationer altid bør sendes i god tid, og en foreslår, at man bør lægge kursusdagene på rullende hverdage, så det ikke er de samme skoleklasser, der får vikar, når kursisten er på kursus.

Elevernes udbytte: Har projektets indsats styrket skoleelevernes sanglige og musikalske udøvelse positivt?

I dette afsnit undersøges elementet af evalueringsspørgsmålet *har kurset sang, bevægelse og læring øget elevernes sanglige og musikalske udøvelse?* Dette belyses gennem et interview med fire elever fra Ejerbavnehøjskolen. Interviewet tager afsæt i projektets hovedmål 1: *Styrke skoleelevernes sanglige og musikalske udøvelse* med tilhørende delmål 1-5. Elevernes udtalelser lægger sig op ad tidligere års elevinterviews.

1.1. Eleverne bliver udfordret sangligt og kropsligt, så de bliver så dygtige, som de kan

Eleverne fortæller, at de lærer en del om sang.

"Vi lærer om lyse stemmer og mørkere og dybere stemmer."

"Det er ikke fordi vi lærer det sådan ligesom dem der synger rigtigt, men vi lærer sådan lidt imellem."

En elev påpeger, at de trods alt ikke lærer lige så meget som professionelle sangere. Det antages derfor, at eleverne lærer en del og bliver så dygtige som de kan.

1.2. Eleverne udtrykker, at de er fortrolige med brugen af egen stemme

Eleverne fortæller, at de udforsker stemmen i musiktimerne:

"Jeg synes det er sjovt at prøve at udforske den, sådan hvad stemmen kan gøre. Og når jeg synger derhjemme, hvis jeg keder mig."

"[...] Nogle gange [i musiktimerne] synger vi sådan nogle stille sange og nogle gange synger vi nogle højere sange."

"Vi laver nogle gange fagter til."

Eleverne fortæller, at de bruger stemmen og sætter fagter til. Udtalelserne peger på, at børnene er fortrolige med basal brug af egen stemme.

1.3. Eleverne giver udtryk for at trives ved at synge sammen med andre

Ligesom de foregående år viser elevinterviewet, at eleverne kan lide at synge sammen med andre, hvorimod de bliver mere usikre, når de synger alene.

"Det er sjovt, fordi at man synger sammen og man kan lære nogle nye sange."

"De fleste sange, også når der er nogen der har fødselsdag og vi synger til fællessamling, så synger vi sindssygt højt og så synger alle med på hele skolen."

Så I er ikke sådan bange for at synge?

"Nej ikke så meget. Lidt når man er alene."

"Ja når der er andre til koncert og man sådan står tre sammen."

Det er tydeligt at sang og fællesskab f.eks. omkring morgensamling er værdsat af eleverne.

1.4. Eleverne kan forholde sig til egen indsats ved deltagelse i musikalske fællesskaber, herunder aktiviteter med sang og bevægelse

Eleverne synes det er sjovt med bevægelse til sange:

"Jeg synes det er sjovt når der også kommer fagter på så man ikke bare står helt stille og synger."

"Ja og sådan man kan bevæge kroppen også."

Det er tydeligt, at eleverne værdsætter, når fagter og bevægelser ledsager sange, når de synger sammen med andre.

1.5. Eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen

Ligesom de foregående kursusår er det svært gennem elevinterviewene at bekræfte eller udelukke, at eleverne oplever øget fokus på sang og bevægelse i skoledagen.

"Jeg tror ikke det er så tit at det sker at vi kan få lov til at sidde og synge noget, men hvis vi f.eks. har vores musiklærer eller vores dansklærer, så kan det godt være at hun laver musik i timen."

"Jeg går til floorball og der er høj musik, så kan vi ikke høre hinanden, men jeg synes det er dejligt når vi varmer op, at der er musik, så føler jeg, det bliver sjovere at varme op."

"Når der er musik til idræt, så bliver man optimeret, så har man mere lyst til det."

"Jeg bliver aktiv af musikken."

Det er dog tydeligt, at sang og musik er højt værdsat og har en positiv virkning på eleverne.

I kursisternes besvarelser af spørgeskemaet fra kursusår 3 beskriver en pædagog, at de arbejder med at inddrage sang og musik i fritidsdelen. Desuden har kurset en effekt på skolernes morgensamling. En anden pædagog beskriver, at skoleeleverne efterspørger musik, efter at en pædagog har deltaget i Sang bevægelse og læring. Elevernes efterspørgsel er en god forudsætning for at indfri ovenstående delmål 1.5.

Til slut vil jeg lade eleverne tale for sig selv:

"Jeg føler at musik der kan man også udtrykke sig lidt sådan at man fortæller om sit liv."

"Det betyder meget for mig, det er vigtigt, det skaber glæde hver gang jeg synger eller spiller noget, så bliver jeg glad."

Delkonklusion

Det kan konkluderes, at kurset Sang bevægelse og læring, fra skoleelevernes perspektiv, har styrket den sanglige og musikalske udøvelse med hensyn til at eleverne

6. bliver udfordret sangligt og kropsligt, så de bliver så dygtige, som de kan
7. udtrykker, at de er fortrolige med brugen af egen stemme
8. giver udtryk for at trives ved at synge sammen med andre

9. kan forholde sig til egen indsats ved deltagelse i musikalske fællesskaber, herunder aktiviteter med sang og bevægelse

Data fra elevinterviewet i kursusåret 2018-19 kan hverken bevise eller udelukke, at eleverne

10. oplever øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen.

Til gengæld peger pædagogerne herpå i uddybninger af spørgeskemaet fra kursisterne, idet de beretter om elevernes værdsættelse og efterspørgsel af musik i skolen.

Lige som i evalueringen af kursusår 2 bør det kommenteres, at elevernes brug af sang og bevægelse i frikvartererne og fritiden kan være et tegn på et øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen, dvs. inspiration, men aktiviteterne kan også blot være spontane. Dette spørgsmål er altså åbent for fortolkning.

Samlet delkonklusion

Evalueringen af kursusår 3 viser gennem spørgeskema og elevinterview, at kurset Sang bevægelse og læring markant har øget musiklærerne og pædagogernes kompetencer. Kurset har generelt fået en meget flot evaluering i skoleåret 2018-2019. Lærernes besvarelser af spørgeskemaet udtrykker stor tilfredshed, og lægger sig desuden op ad resultatet fra de foregående år med blot endnu højere grad af tilfredshed.

På spørgsmålet: "Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af Sang, bevægelse og læring?" svarer 100% enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'. 100% af kursisterne er 'i høj' eller 'i meget høj grad' tilfredse med kursets indhold og faglige niveau. På spørgsmålet: "Ville du anbefale kurset Sang, bevægelse og læring til en kollega?" svarer 100% af respondenterne 'ja'.

Det kan konkluderes ud fra kursisternes besvarelser af spørgeskemaet, at Sang bevægelse og læring ikke alene giver inspiration, højere faglighed, refleksion, metoder og værktøjer til en undervisning med bedre flow, nærvær, fordybelse og kvalitet, men også bidrager positivt til kursisternes selvværd og identitet som musiklærere og deres glæde ved at undervise.

Evalueringen viser også, at kurset Sang, bevægelse og læring har øget elevernes sanglige og musikalske udøvelse. Det er et fortolkningsspørgsmål, om elevernes brug af sang og bevægelse i frikvartererne og fritiden kan være et tegn på et øget fokus på sang og bevægelse som en målrettet aktivitet i skoledagen, men der er tegn på, at lærernes og pædagogernes øgede kompetencer har en afsmittende virkning på skolernes musikkultur gennem skolernes fritidsdel og morgensamling.

SANG- OG MUSIKVEJLEDER- UDDANNELSEN

Evaluering af Modul 1, 2018

”Jeg synes jeg er blevet undervist i at sætte farten ned og dyrke kvaliteten mere. Det er jeg meget glad for.”

/Kursist

Sangens Hus
Alle har en stemme

Indhold

Indledning.....	43
Evaluering af Modul 1, 2018.....	43
Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer.....	43
Metode.....	43
Modulevaluering 1, 2018.....	44
Fakta og forskelle.....	44
Generelt højt - og meget højt udbytte.....	45
Læringsmål og respondenternes opfattelse af egen læring.....	45
Musikkens kvaliteter og udviklingsmuligheder.....	45
Værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan.....	45
Metoder til at fremme kvaliteten af indstudering.....	45
Større kendskab til egen sangstemme.....	45
Rollen som tovholder for skolens musikkultur.....	46
Opsummering.....	46
Øvrig respons fra respondenterne.....	46
Generelt.....	46
Fagligt indhold på Modul 1.....	47
Stemmetræning efterlyses.....	47
Inspiration og netværk.....	47
Overblik.....	48
Rammer.....	48
Struktur.....	48
Refleksion.....	48
Konklusion.....	50
Bilag.....	51
Bilag 1: Spørgeskema.....	51
Bilag 2: Besvarede spørgeskemaer, den kvantitative del.....	52
Bilag 3: Besvarelser fra spørgeskema, den kvalitative del.....	55

Indledning

Evaluering af Modul 1, 2018

Evalueringen af Sang- og musikvejlederuddannelsens Modul 1, 2018 er gennemført af Sangens Hus for projektejer Herning Kommune og Sangens Hus. Projektet gennemføres med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer

Sang- og musikvejlederuddannelsen, som har formålet at udvikle og afprøve en uddannelse til at vejlede kollegaer i at gennemføre sang- og bevægelsesaktiviteter i folkeskolen. De analyserede data stammer fra spørgeskemaer, der angår Modul 1. Besvarelserne fra lærerne er hentet via fysiske spørgeskemaer, som er udleveret ved sidste undervisningsgang i december 2018.

Svarprocenten er høj. På Roskilde-holdet svarer 8 ud af 10 mulige deltagere dvs. der er en svarprocent på 80, hvilket betragtes som acceptabelt. På Herning-holdet svarer 12 ud af 13 mulige deltagere, hvilket giver en svarprocent på 92, hvilket er acceptabelt. Samlet set er svarprocenten 20 ud af 23 mulige deltagere dvs. 87% hvormed besvarelserne samlet set vurderes acceptable, om end det er en meget lille gruppe at lave en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse med. Til gengæld muliggør det, at spørgeskemaet er tilføjet fire åbne spørgsmål og dermed et kvalitativt element.

Metode

Evalueringen af Modul 1 er som nævnt foretaget som en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse blandt deltagerne på de to hold. Spørgsmålene i spørgeskemaet er udarbejdet på baggrund af de fire læringsmål for Modul 1.

Der er opstillet fire læringsmål for Modul 1, der er som følger:

Den studerende:

- Opnår forståelse af musikkens parametre med udgangspunkt i et rytmisk og klassisk repertoire.
- Får værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan med fokus på den faglige progression.
- Tilegner sig metoder, der understøtter indstudering af nyt materiale.
- Opnår større kendskab til egen sangstemme gennem stemmetræning og rytmisk træning med henblik på musikundervisningen i folkeskolen.

Til det kvantitative spørgeskema er der tilføjet et femte spørgsmål, som angår hele uddannelsen: Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur?

Det kvantitative spørgeskema er desuden tilføjet fire åbne spørgsmål med plads til kvalitative kommentarer for at få et kvalitativt element med i besvarelserne.

Spørgsmålene i spørgeskemaet er udarbejdet i samarbejde mellem underviserne Kristine Ejler Ernst, Christian Noringriis og Lise Munch-Alstrup og medarbejdere fra Sangens Hus' projektlederteam: projektleder Katrine Bæk, Stine Isaksen fra Videncenter for Sang og intern evaluator Mette Thue. Data fra spørgeskemaerne til Modul 1 2018, er analyseret og beskrevet af Mette Thue fra Sangens Hus' projektlederteam.

Spørgsmål til evalueringen kan rettes til
mette@sangenshus.dk

Modulevaluering 1, 2018

Fakta og forskelle

Sang- og musikvejlederuddannelsen blev gennemført med undervisning på to hold, et i Herning og et i Roskilde. Svarerne fra de to hold adskiller sig dog fra hinanden, på trods af at uddannelsens indhold og spørgeskemaerne er de samme. I evalueringen kommer forskellen primært til udtryk i respondenternes oplevelse af eget udbytte, men måske kan faktuelle forskelle på holdene også have betydning, og derfor omtales de faktuelle forskelle kort herunder.

Roskilde	Herning
8 besvarelser ud af 10 = 80%	12 besvarelser ud af 13 = 92%
Alder: 28-63 år.	Alder: 34-57 år.
Gennemsnitsalder: 47 år	Gennemsnitsalder: 45 år
Kvinder: 6. Mænd: 2	Kvinder: 8. Mænd: 4

Der var således forskelle i sammensætningen af deltagere på holdet i Herning og Roskilde. F.eks. var der en lidt større aldersspredning på holdet i Roskilde end på holdet i Herning. Gennemsnitsalderen var 47 år i Roskilde og 45 år i Herning. Om end gennemsnitsalderen var en anelse lavere blandt respondenterne i Herning, havde de generelt længere erfaring med musikundervisning i skolen på holdet i Herning. Således havde 7 respondenter fra Herning mere end 15 års erfaring, 2 havde 11-15 års erfaring, 2 havde 6-10 års erfaring og kun 1 havde 0-2 års erfaring. I Roskilde derimod havde blot 3 respondenter mere end 15 års erfaring, 3 havde 11-15 års erfaring og 1 havde 0-2 års erfaring og 1 havde 3-5 års erfaring. Den kortere erfaring blandt respondenterne fra Roskilde kunne måske have betydning for forskellene mellem evalueringssvar fra de to hold.

Roskilde	Herning
Hvor længe har du undervist i musik?	Hvor længe har du undervist i musik?
3 ☐ Mere end 15 år	7 ☐ Mere end 15 år
3 ☐ 11-15 år	2 ☐ 11-15 år
☐ 6-10 år	2 ☐ 6-10 år
1 ☐ 3-5 år	☐ 3-5 år
1 ☐ 0-2 år	1 ☐ 0-2 år

Den procentvise andel af deltagere med musik som linjefag fra læreruddannelsen var meget tæt. I Herning var andelen på 83%, mens den i Roskilde var på 87%. Derfor tillægges denne forskel ingen betydning.

På begge hold var to personer blevet sendt af kommunen eller skolen, mens de øvrige selv havde søgt optagelse med støtte fra skolens ledelse. Dvs. 2 ud af 8 i Roskilde og 2 ud af 12 i Herning var blevet sendt, og hermed er andelen af deltagere, der selv har valgt uddannelsen størst på holdet i Herning. Dette kan have betydning for respondenternes motivation for aktiv deltagelse i kurset.

Dermed er det variationen af respondenternes erfaring med musikundervisning i skolen og respondenternes motivation for deltagelse i uddannelsen, der udgør den tydeligste forskel imellem de to hold med mulig betydning for opfattelsen af eget udbytte og besvarelserne af spørgeskemaerne.

Generelt højt - og meget højt udbytte

Holdet i Herning oplevede generelt en højere grad af udbytte. På spørgsmålet "Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af musikvejlederuddannelsens 1. modul" svarer 4 af respondenterne fra Herning, at udbyttet var meget højt, 7 svarer højt, mens 1 ikke svarer. I Roskilde svarer 2 af respondenterne, at udbyttet var meget højt, 4 svarer højt, mens 1 svarer, at udbyttet var middel og 1 svarer at udbyttet var lavt.

Alt i alt svarer 6 ud af 20 respondenter, hvilket svarer til 30%, at udbytte var meget højt. 11 ud af 20 respondenter, hvilket svarer til 55%, svarer at udbytte var højt. Alt i alt svarer 17 ud af 20 respondenter, hvilket svarer til 85%, at udbyttet var enten højt eller meget højt. Det er et meget tilfredsstillende resultat.

Læringsmål og respondenternes opfattelse af egen læring

I spørgeskemaet er der stillet 5 lukkede spørgsmål, hvoraf 1-4 spørger direkte ind til læringsmålene for modul 1. Se evt. spørgeskemaet i bilag 1. I Herning er respondenternes opfattelse af eget udbytte noget højere, mens svaret i Roskilde er mere varieret og knap så højt. Alt i alt er respondenternes vurdering af eget udbytte dog højt i de fem spørgsmål. Respondenternes besvarelserne behandles herunder samlet.

Musikkens kvaliteter og udviklingsmuligheder

På det første læringsspørgsmål - Har du opnået forståelse for musikkens kvaliteter og udviklingsmuligheder? F.eks. dynamik, kanon, solfa-stemmer, stumsangsprincipper, bevægelser, tutti sang og solo? – svarer 7 af respondenterne "I meget høj grad", mens 11 svarer "I høj grad" og 2 "I nogen grad". Der er dermed flest, der svarer: "I høj grad", om end der er hele 7, der svarer "I meget høj grad".

Det samlede udbytte for respondenterne vurderes at være meget tilfredsstillende.

Værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan

På det andet læringsspørgsmål - Har du fået værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan med fokus på den faglige progression? F.eks. musikalsk udøvelse, musikalsk skaben og musikalsk forståelse - svarer 12 af respondenterne "I høj grad", mens 8 svarer "I nogen grad". Der er dermed flest, der svarer: "I høj grad".

Det samlede udbytte er stadig flot og tilfredsstillende, måske kan underviserne understøtte dette område yderligere ved gentagelse af vejlederuddannelsen, måske kan man blot konkludere, at dette område er mere ukendt for respondenterne på vejlederuddannelsens 1. modul.

Metoder til at fremme kvaliteten af indstudering

På det tredje læringsspørgsmål - Har du tilegnet dig metoder, der understøtter og fremmer kvaliteten af din indstudering af repertoire? F.eks. formhøring, ekko-sang/'papegøjesang', læring med kroppen og læring via fagter – svarer 9 af respondenterne "I meget høj grad", mens 10 svarer "I høj grad". Det hyppigste svar er derfor: "I høj grad" om end hele 9 svarer "I meget høj grad".

Det samlede udbytte for respondenterne vurderes meget tilfredsstillende.

Større kendskab til egen sangstemme

På det fjerde læringsspørgsmål - Har du opnået større kendskab til egen sangstemme gennem stemmetræning og rytmisk træning med henblik på musikundervisningen i folkeskolen? F.eks. flerstemmighed, solmisation, fælles pulsforståelse, underdelingsforståelse, polyrytmik? - svarer 3 af respondenterne "I meget høj grad", 6 svarer "I høj grad", 11 svarer "I nogen grad" og 2 svarer "I mindre grad". Der er dermed flest, der svarer: "I nogen grad".

Der er helt klart et pænt udbytte, men feltet er lidt spredt. Måske kan underviserne understøtte dette område yderligere ved gentagelse af uddannelsen, eller måske kunne man forudsætte, at alle deltagere på vejlederuddannelsen har deltaget i Sangens Hus' projektet Sang Bevægelse og Læring, som en respondent foreslår. Det ville løfte hele feltet i de praktiske discipliner og specifikt også kendskabet til egen sangstemme gennem undervisning i solosang. På vejlederuddannelsen er der netop ikke individuel stemmetræning, hvilket efterspørges i de åbne spørgsmål som afslutter spørgeskemaet.

Derfor konkluderes det, at respondenternes egen vurdering af kendskabet til egen sangstemme vil kunne øges ved at sikre dem individuel stemmetræning. Enten gennem forudgående deltagelse i SBL eller ved at tilføje individuel stemmetræning til modulerne i vejlederuddannelsen, og man kunne overveje og undersøge, om det er muligt ved eventuel gentagelse af vejlederuddannelsen.

Rollen som tovholder for skolens musikkultur

Det femte spørgsmål er ikke et læringsmål for modul 1, men et spørgsmål, der overordnet forholder sig til vejlederuddannelsen som helhed, og det vil derfor være interessant at stille det samme spørgsmål igen ved evaluering af modul 4. Derfor skal modul 1 heller ikke vurderes udelukkende på baggrund af dette spørgsmål.

På spørgsmålet, der lyder - Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur? F.eks. din evne til gennem kollegainvolvering at skabe små forandringer, der styrker skolens musikkultur - svarer 3 af respondenterne "I meget høj grad", 8 svarer "I høj grad", 8 svarer "I nogen grad" og 1 svarer "I mindre grad". Den hyppigste besvarelse er derfor: "I høj grad" om end også 8 svarer "I nogen grad".

Taget i betragtning, at svaret er afgivet allerede efter modul 1 ud af fire moduler, må det siges at være et tilfredsstillende resultat.

Opsummering

Det kan konkluderes, at det hyppigste svar på, i hvilken grad de fire læringsspørgsmål er opfyldt ifølge respondenterne, er "I høj grad" for spørgsmål 1-3, mens spørgsmål 4 angående egen stemme hyppigst er besvaret med "I nogen grad". Det 5. spørgsmål, som angår hele vejlederuddannelsen, er hyppigst besvaret med "I høj grad".

Sammenholdt med at 17 ud af 20 respondenter (85%) overordnet set vurdere deres udbytte af musikvejlederuddannelsens 1. modul som højt eller meget højt, er det et meget tilfredsstillende resultat.

Øvrig respons fra respondenterne

Udover spørgsmål i relation til læringsmålene var der i spørgeskemaet også fire åbne spørgsmål, som genererede en masse respons. Svarerne er opsummeret og sorteret i temaer. Se evt. besvarelserne på spørgeskemaet i bilag 2 og respondenternes kvalitative besvarelser samlet i bilag 3.

De fire åbne spørgsmål lød således:

1. Hvordan har Modul 1 påvirket dine muligheder for at styrke skolens musikkultur?
2. Er der noget, du særligt vil fremhæve?
3. Er der noget, der kan blive bedre?
4. Andet?

Generelt

Svarerne på de åbne spørgsmål var generelt meget positive. Respondenterne giver udtryk for, at Modul 1

har givet dem mere energi og mod og flere ideer til deres arbejde. Underviserne roses for deres høje faglige niveau og måden de forvalter deres rolle f.eks. igennem professionel sparring.

"Jeg synes det har været fantastisk at være sammen med kompetente musikkonsulenter og få ideer og værktøjer til musikundervisningen, samtidig også skønt at være sammen med musikkolleger fra forskellige skoler."

Indholdet, det faglige niveau og netværkseffekten nævnes af mange i samme sætning, og det peger på at ud over indhold og niveau er netværk også en ønsket faktor.

Fagligt indhold på Modul 1

"Praktisk og teoretisk sammenhæng – super – mere af det!" skriver en respondent fra Herning.

Der er stor tilfredshed med det faglige indhold på Modul 1. Det beskrives som fedt, givtigt og inspirerende. Enkelte beskriver, at de kendte til elementerne respondenterne blev præsenteret for, men at det blev sat i spil på nye, inspirerende måder:

"Jeg har undervist i musik i en del år og har som sagt kendskab til en del af aktiviteterne, men det har været super godt at se dem i nyt lys – på nye måder. Meget inspirerende. Og så at få mange nye konkrete materialer." Deltager fra Roskilde.

Flere peger på, at de har fået redskaber til at arbejde med kvaliteten af sangen/musikken. Det bliver udtrykt meget fint i dette citat: *"Jeg synes jeg er blevet undervist i at sætte farten ned og dyrke kvaliteten mere. Det er jeg meget glad for."* Deltager fra Roskilde.

En udfordring, som flere respondenter peger på, er forskellen i fagligt niveau. En deltager foreslår niveauopdelt undervisning første gang, mens en anden foreslår, at deltagerne på sang- og musikvejlederuddannelsen burde have deltaget i kurset Sang Bevægelse og Læring forud for vejlederuddannelsen.

Stemmetræning efterlyses

Flere efterspørger individuel stemmetræning, lige som der er soloundervisning på kurset Sang Bevægelse og Læring:

"Kunne man tænke stemmetræning individuelt indover, ville det være fantastisk både for en selv og for at kunne hjælpe og vejlede andre." Deltager fra Roskilde.

Ved gentagelse af Modul 1 bør der derfor tages stilling til, om kurset Sang Bevægelse og Læring er en forudsætning for deltagerne, eller om det er en mulighed at give individuel stemmetræning. Hvis kurset Sang bevægelse og Læring ikke er en forudsætning, bør der muligvis tages endnu mere hånd om udfordringer ved forskelle i fagligt niveau generelt.

Inspiration og netværk

Mange deltagere nævner mødet med fagkolleger fra andre skoler og kommuner som meget inspirerende. Mange nævner, at Modul 1 har været inspirerende, både fagligt ift. musikundervisning, men også ift. nye skolekulturprojekter. En stor inspirationskilde er netop de andre deltagere, og denne netværkseffekt og synergi kan ikke undervurderes.

Netværk italesættes, og det er tydeligt, at der er behov for inspiration og sparring med fagkolleger og gerne nogle uden for ens egen praksis, som kan tilføre en ny vinkel til arbejdet.

Netværkseffekten, videndeling og den faglig inspiration mellem deltagere har altså høj værdi. Fokus på netværk er klart et element, der bør føres med videre i en gentagelse af Modul 1.

En enkelt deltager stiller spørgsmål ved, om geografi skal være det definerende for samarbejde på tværs af kommuner eller om kemi er mere afgørende.

Overblik

Om end indholdet roses, er der flere der efterspørger overblik over kursets indhold og hensigt fra en start. En nævner, at overblikket indtrådte til slut.

To omtaler et lidt rodet program i Roskilde, men det faglige indhold er der ikke kritik af:

"Måske lidt rodet program engang imellem, men fint udbytte." Deltager fra Roskilde.

En enkelt ønskede sig, at starttidspunktet altid var det samme.

Ved gentagelse af Modul 1 kan der arbejdes mere med kommunikationen af Modulets indhold på forhånd på skrift, ligesom den mundtlige italesættelse heraf muligvis kan blive tydeligere.

Rammer

Respondenterne har været glade for sparring både med underviserne og de andre deltagere. Det har været godt konstruktivt og professionelt.

En deltager fra Herning nævner dog at man kunne blive *"Skarpere på rammerne for fremlæggelse. Evt. at 'publikum' [de andre deltagere] får tydeligere rammer for at give feedback."* Deltager fra Herning.

Struktur

Man kunne prioritere tiden til individuelle fremlæggelser anderledes. En foreslår mindre tid til individuelle fremlæggelser, og at man hellere vil have mere tid, hvor underviserne er på. En pointerer, at tidsstyring er særlig vigtig ved individuelle fremlæggelser.

"Jeg ville rigtig gerne have haft mere tid, hvor Kristian, Kristine og Lise delte ud af deres ekspertise, da de har så meget at byde på." Deltager fra Herning.

En anden efterlyser mere afveksling på en stillesiddende dag.

Alt i alt kan man ved gentagelse af Modul 1 muligvis nedtone tiden til fremlæggelser eller tidsstyre og variere kursusdagene endnu mere.

Refleksion

Modul 1 har givet respondenterne anledning til refleksion over faglighed, metoder og egen praksis.

"Dejligt ved vejledningen, at der blev sat fokus på at forholde sig til metoderne. Det har sat min faglighed rigtig meget i perspektiv." Deltager fra Herning.

"Det har sat en masse tanker i gang omkring min egen praksis som musiklærer. En masse nye ideer som kan supplere den undervisning jeg i forvejen laver. Givet rum til et udvidet samarbejde med mine kolleger." Deltager fra Herning.

"Evt. et større fokus på, hvordan man kan inddrage ikke-musikuddannede kolleger, samt mere konkret vejledning i, hvordan man kan bruge redskaber fra kurset, til at skabe musikkultur." Deltager fra Roskilde.

Citaterne peger netop på det værdifulde ved at deltagerne møder og reflekterer sammen med andre. At bevidstheden om egen praksis er væsentlig ift. at starte skolekulturprojekter. Det peger også på at deltagerne er i gang med en proces, som de ønsker at fortsætte.

Konklusion

30% af respondenterne vurderer, at de har fået meget højt udbytte af Modul 1, og 55% vurderer, at de har fået højt udbytte af Modul 1. Alt i alt vurderer 85% af respondenterne, at de har fået højt eller meget højt udbytte af Modul 1.

Kigger vi på det hyppigste svar for respondenternes egen vurdering af deres udbytte blandt de fire læringsmål for Modul 1, så er de tre læringsmål nået i høj grad og et læringsmål er nået i nogen grad.

Svarerne fordeler sig som følger:

Det hyppigste svar fra respondenterne for nedenstående læringsmålet er "I høj grad":

- Den studerende: Opnår forståelse af musikkens parametre med udgangspunkt i et rytmisk og klassisk repertoire.
- Den studerende: Får værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan med fokus på den faglige progression.
- Den studerende: Tilegner sig metoder, der understøtter indstudering af nyt materiale.

Det hyppigste svar fra respondenterne for nedenstående læringsmålet er "I nogen grad":

- Den studerende: Opnår større kendskab til egen sangstemme gennem stemmetræning og rytmisk træning med henblik på musikundervisningen i folkeskolen.

Det lidt lavere svar på dette fjerde spørgsmål kan have sammenhæng med, at der ikke er individuel stemmetræning på vejlederuddannelsen, hvilket man kan overveje til eventuelt fremtidige gentagelser af vejlederuddannelsen.

Det 5. spørgsmål, som ikke er et læringsmål, men et relevant spørgsmål at stille respondenterne, idet det angår hele vejlederuddannelsen, lyder således:

- Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur? F.eks. din evne til gennem kollegainvolvering at skabe små forandringer, der styrker skolens musikkultur?

Det hyppigste svar på det 5. spørgsmål er "I høj grad", hvilket er et tilfredsstillende resultat allerede efter det 1. modul. Dette femte spørgsmål vil blive gentaget efter modul 4.

Generelt er tilfredsheden stor både med underviserne, fagligheden og desuden også med netværkseffekten af at mødes med fagkolleger på tværs af skoler og kommuner. Rammerne roses bl.a. ift. sparring med underviserne, men rammerne for deltagernes fremlæggelser kan strammes. Overblik til deltagerne over modulets indhold og tidsstyring kan dog skærpes. En udfordring er forskelle i deltagernes faglige niveau. Refleksionerne, som uddannelsen giver, er værdsatte.

Alt i alt kan det konkluderes, at det hyppigste svar for i hvilken grad 3 ud af 4 af læringsmålene for Modul 1 er opnået er "I høj grad", og det hyppigste svar for 1 ud af 4 er "I nogen grad". Desuden konkluderes det, at respondenterne har været meget tilfredse og inspirerede af det faglige indhold og af mødet med underviserne og fagkolleger på tværs af skoler og kommuner.

Alt i alt er respondenternes udbytte af Modul 1 meget tilfredsstillende.

Bilag

Bilag 1: Spørgeskema

De studerendes evaluering af musikvejlederuddannelsens modul 1, by årstal

Hvor gammel er du? _____ Hvilket køn er du? ☐ Kvinde ☐ Mand Hvordan blev du tilmeldt vejlederuddannelsen? ☐ Kommunen/skolen tildelte mig en plads ☐ Jeg har selv søgt om optagelse med støtte fra skolens ledelse ☐ Andet _____ Hvad er din baggrund som musikunderviser? ☐ Linjefag på læreruddannelsen ☐ Konservatoriet ☐ Autodidakt ☐ Andet _____	Hvor længe har du undervist i musik? ☐ Mere end 15 år ☐ 11-15 år ☐ 6-10 år ☐ 3-5 år ☐ 0-2 år Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af musikvejlederuddannelsens 1. modul? ☐ Meget højt ☐ Højt ☐ Middel ☐ Lavt ☐ Meget lavt

Hvad har du fået ud af kurset? Sæt kryds:

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Har du opnået forståelse for musikkens kvaliteter og udviklingsmuligheder? F.eks. dynamik, kanon, solfa-stemmer, stumsangsprincipper, bevægelser, tutti sang og solo					
Har du fået værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan med fokus på den faglige progression? F.eks. musikalsk udøvelse, musikalsk skaben og musikalsk forståelse					
Har du tilegnet dig metoder, der understøtter og fremmer kvaliteten af din indstudering af repertoire? F.eks. formhøring, ekko-sang/'papegøjesang', læring med kroppen og læring via fagter					
Har du opnået større kendskab til egen sangstemme gennem stemmetræning og rytmisk træning med henblik på musikundervisningen i folkeskolen? F.eks. flerstemmighed, solmisation, fælles pulsforståelse, underdelingsforståelse, polyrytmik					
Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur? F.eks. din evne til gennem kollegainvolvering at skabe små forandringer, der styrker skolens musikkultur					

Hvordan har modul 1 påvirket dine muligheder for at styrke skolens musikkultur? Giv gerne eksempler:

Er der noget, der kan blive bedre? Skriv gerne:

Er der noget, du særligt vil fremhæve? Skriv gerne:

Andet? Skriv gerne:

Tak for din besvarelse!

Bilag 2: Besvarede spørgeskemaer, den kvantitative del

De studerendes evaluering af musikvejlederuddannelsens modul 1, Herning 2018

12 respondenter ud af 17 deltagere
Alder: 34-57 år.
Gennemsnitsalder: 45 år
Kvinder: 8. Mænd: 4

Herunder ses spørgeskemaet, som respondenterne har svaret på. Tallene til venstre for afkrydsningsfelterne er summen af svar i dette felt.

Hvor gammel er du? _____ Hvilket køn er du? ☐ Kvinde ☐ Mand Hvordan blev du tilmeldt vejlederuddannelsen? 2 ☐ Kommunen/skolen tildelte mig en plads 9 ☐ Jeg har selv søgt om optagelse med støtte fra skolens ledelse 1 ☐ Andet _____ Hvad er din baggrund som musikunderviser? 10 ☐ Linjefag på læreruddannelsen ☐ Konservatoriet ☐ Autodidakt 2 ☐ Andet dvs. 1 + pædagog med musikalsk opvækst _____	Hvor længe har du undervist i musik? 7 ☐ Mere end 15 år 2 ☐ 11-15 år 2 ☐ 6-10 år ☐ 3-5 år 1 ☐ 0-2 år Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af musikvejlederuddannelsens 1. modul? 4 ☐ Meget højt 7 ☐ Højt ☐ Middel ☐ Lavt ☐ Meget lavt 1 ☐ Ikke svaret

+ **Hvad har du fået ud af kurset?** Sæt kryds:

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Har du opnået forståelse for musikkens kvaliteter og udviklingsmuligheder? F.eks. dynamik, kanon, solfa-stemmer, stumsangsprincipper, bevægelser, tutti sang og solo	5	7			
Har du fået værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan med fokus på den faglige progression? F.eks. musikalsk udøvelse, musikalsk skaben og musikalsk forståelse		8	4		
Har du tilegnet dig metoder, der understøtter og fremmer kvaliteten af din indstudering af repertoire? F.eks. formhøring, ekko-sang/'papegøjesang', læring med kroppen og læring via fagter	7	5			
Har du opnået større kendskab til egen sangstemme gennem stemmetræning og rytmisk træning med henblik på musikundervisningen i folkeskolen? F.eks. flerstemmighed, solmisation, fælles pulsforståelse, underdelingsforståelse, polyrytmik	1	4	7		
Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur? F.eks. din evne til gennem kollegainvolvering at skabe små forandringer, der styrker skolens musikkultur	3	5	4		

De studerendes evaluering af musikvejlederuddannelsens modul 1, Roskilde 2018

8 respondenter ud af 10 deltagere

Alder: 28-63 år.

Gennemsnitsalder: 47 år

Kvinder: 6. Mænd: 2

Herunder ses spørgeskemaet, som respondenterne har svaret på. Tallene til venstre for afkrydsningsfelterne er summen af svar i dette felt.

Hvor gammel er du? _____ Hvilket køn er du? ☐ Kvinde ☐ Mand Hvordan blev du tilmeldt vejlederuddannelsen? 2 ☐ Kommunen/skolen tildelte mig en plads 6 ☐ Jeg har selv søgt om optagelse med støtte fra skolens ledelse ☐ Andet _____ Hvad er din baggrund som musikunderviser? 7 ☐ Linjefag på læreruddannelsen ☐ Konservatoriet ☐ Autodidakt 1 ☐ Andet: Musikvidenskab. 3 nævner: samt <u>Cand.Mag i musikvidenskab+meritlærer</u>, musiker, diverse kurser.	Hvor længe har du undervist i musik? 3 ☐ Mere end 15 år 3 ☐ 11-15 år ☐ 6-10 år 1 ☐ 3-5 år 1 ☐ 0-2 år Hvordan vil du overordnet set vurdere dit udbytte af musikvejlederuddannelsens 1. modul? 2 ☐ Meget højt 4 ☐ Højt 1 ☐ Middel 1 ☐ Lavt ☐ Meget lavt

⊕ **Hvad har du fået ud af kurset? Sæt kryds:**

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Har du opnået forståelse for musikens kvaliteter og udviklingsmuligheder? F.eks. dynamik, kanon, solfa-stemmer, stumsangsprincipper, bevægelser, tutti sang og solo	2	4	2		
Har du fået værktøjer til at designe musikundervisningens årsplan med fokus på den faglige progression? F.eks. musikalsk udøvelse, musikalsk skaben og musikalsk forståelse		4	4		
Har du tilegnet dig metoder, der understøtter og fremmer kvaliteten af din indstudering af repertoire? F.eks. formhøring, ekko-sang/'papegøjesang', læring med kroppen og læring via fagter	2	5		1	
Har du opnået større kendskab til egen sangstemme gennem stemmetræning og rytmisk træning med henblik på musikundervisningen i folkeskolen? F.eks. flerstemmighed, solmisation, fælles pulsforståelse, underdelingsforståelse, polyrytmik		2	4	2	
Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur? F.eks. din evne til gennem kollegainvolvering at skabe små forandringer, der styrker skolens musikkultur		3	4	1	

Bilag 3: Besvarelser fra spørgeskema, den kvalitative del

De fire åbne spørgsmål fra respondenternes besvarelser i hhv. Roskilde og Herning

Roskilde

Hvordan har modul 1 påvirket dine muligheder for at styrke skolens musikkultur?

Jeg har fået næring til refleksion og mere blod på tanden til at udvikle skolens musikkultur

Jeg er blevet grundigt bekræftet i at det jeg har gjort gennem tiden, går den "rigtige" vej.

SKP har været en super mulighed for at styrke skolens musikkultur og få sparring fra en kompetent vejleder. Derudover har jeg været rigtig glad for at inddrage solfa i min undervisning.

Jamen jeg synes jeg mere har fået nogen redskaber til undervisning end redskaber til hvordan jeg styrker, men fået god sparring på, hvad man gør andre steder.

Det har været super godt med sparring ift. tankerne om dette. Sparring både med Christian og med vejlederkolleger.

Jeg er blevet mere opmærksom på at skabe overblik ift. projekter og samarbejde.

Super samlende og inspirerende med fælles sang, rytmeøvelser som opstart.

Jeg har fået udvidet mit undervisningsrepertoire og fået inspiration til flere retninger og måder at gå i dybden på. God inspiration fra resten af holdet.

Det har været dejligt at agere i samspil med undervisere og kursister, høre om andres projekter og måder at gøre ting på. Mange gode ideer at høre om og udføre i praksis.

Er der noget, du særligt vil fremhæve?

Jeg synes jeg er blevet undervist i at sætte farten ned og dyrke kvaliteten mere. Det er jeg meget glad for.

Gode undervisere. Fantastiske fysiske rammer. Kommer til at savne Roskilde Domkirke.

Den store sammenhæng mellem teori og praksis. Hver gang har jeg noget at afprøve "hjemme". Genialt at filme og lægge på Facebook.

Det store fokus på praksis og afprøve de forskellige sange mm.

Den praksisnære undervisning, hvor vi prøver med egen krop. Nye (og gamle) arrangementer og sange, mange metoder til kvalitetsudvikling, nye måder at se morgensang på, egne fremlæggelser = super godt!

Er der noget, der kan blive bedre?

Samme metode hver gang. Det har været forvirrende at vi skulle møde 8:30 den ene gang og 9:30 den anden.

Nix, for: jeg har nydt det hele og har følt mig tryk og godt tilpas.

Evt. et større fokus på, hvordan man kan inddrage ikke-musikuddannede kolleger, samt mere konkret vejledning i, hvordan man kan bruge redskaber fra kurset, til at skabe musikkultur.

Kunne man tænke stemmetræning individuelt indover, ville det være fantastisk både for en selv og for at kunne hjælpe og vejlede andre. Måske lidt rodet program engang imellem, men fint udbytte.

Jeg synes den del der har handlet om musikforståelse og udøvelse har været lidt mellem 2 stole: De der har arbejdet med det før, fik det overfladisk. Det havde været godt, hvis alle havde kurset SBL som forudsætning for at starte på vejlederuddannelsen.

Jeg har undervist i musik i en del år og har som sagt kendskab til en del af aktiviteterne, men det har været super godt at se dem i nyt lys – på nye måder. Meget inspirerende. Og så at få mange nye konkrete materialer.

Andet?

Glæder mig til gensyn

Tak for dejlig forplejning.

Tak for god inspiration.

De første gange kunne man have differentieret undervisningen mere, så vi var på første hold. Der er kommet mere energi i fællesundervisningen de sidste gange – dejligt. Jeg efterlyste i starten, at vi fik overblik over hvad uddannelsen indebar, og hvilke tanker I havde med det. Det er først nu, det begynder at tage form i mit hoved... bare en anbefaling til næste opstart.

Jeg føler ikke der er kommet noget nyt frem, som jeg ikke vidste i forvejen. Gammel vin på nye flasker.

Dygtige undervisere – god variation. En stor fornøjelse :-)

Godt med forskellige typer undervisere og fokus på forskellige elementer i undervisningen. Det har været meget inspirerende! En del kendte jeg i forvejen, men jeg er bestemt blevet inspireret på ny til at gøre noget nyt. Dygtige lærere!

Herning

Hvordan har modul 1 påvirket dine muligheder for at styrke skolens musikkultur?

Meget inspirerende at møde Ringkøbing-gruppen

SKP-projektet var rigtig godt da jeg fik mulighed for fokus på at videreudvikle vores fællessamlinger, og er sikker på at det vil gøre en forskel for eleverne og lærerne på vores skole.

Højere faglighed som musklærer. God inspiration fra kursets musikundervisere og de andre studerendes projekter.

Modulet har givet mig fornyet energi til at kaste mig ind i nye projekter.

Igennem inspiration fra holdet, repertoire, og vejledning til at kaste sig ud i et SKP [skolekulturprojekt].

Jeg har fået rigtig mange gode ideer via videndeling med de andre kursister.

En masse fantastisk input. Sparring med holdet. Samarbejdet omkring SKP'en. Inspiration fra de øvrige SKP.

SKP med sparring, rammer og evaluering gør progression mulig!

I forbindelse med fællessamling at styrke børnenes engagement igennem bevægelse og flerstemmighed, at tænke musikundervisningen bredt, så flere elementer indgår i en aktivitet.

Måltæthed. Struktur. Gå på mod. Gode ideer. At vi kan noget som musiklærere som ingen andre fag kan.

Jeg har fået mange gode nye ideer igennem de andre kursister. De input kan omsættes til kulturprojekter på vores skole.

Det betyder meget at blive inspireret af kolleger, som man også har mulighed for at arbejde sammen med i kommende moduler.

Er der noget, du særligt vil fremhæve?

Praktisk og teoretisk sammenhæng – super – mere af det!

Jeg synes det har været fantastisk at være sammen med kompetente musikkonsulenter og få ideer og værktøjer til musikundervisningen, samtidig også skønt at være sammen med musikkolleger fra forskellige skoler.

God, konstruktiv og professionel sparring/vejledning når vi har "været på" med ting. Det inspirerer ift. vores egen rolle som musikvejleder for andre.

Fællesskabet med de andre, dygtige og erfarne folkeskolelærere/musiklærere er uvurderligt.

Skønt med nyt repertoire, sparring, og høre konkrete løsninger andre steder, da den sparring har været godt at have et rum for. Vi bliver bedre sammen.

Dejligt ved vejledningen, at der blev sat fokus på at forholde sig til metoderne. Det har sat min faglighed rigtig meget i perspektiv.

Det har sat en masse tanker i gang omkring min egen praksis som musiklærer. En masse nye ideer som kan supplere den undervisning jeg i forvejen laver. Givet rum til et udvidet samarbejde med mine kolleger.

Underviserne virker meget fagligt velfunderede.

Gode eksempler og aktiviteter som kan tages direkte med ud i undervisningen.

Alle de gode sange og måder at gøre tingene på har været SUPER.

Har været meget glad for det supergode repertoire.

Er der noget, der kan blive bedre?

Skarpere på rammerne for fremlæggelse. Evt. at 'publikum' får tydeligere rammer for at give feedback

Jeg ville rigtig gerne have haft mere tid, hvor Kristian, Kristine og Lise delte ud af deres ekspertise, da de har så meget at byde på.

Jeg ville gerne have haft sparring på egen stemme gennem stemmetræning.

Udbyttet har været rigtig højt og godt – også tiden taget i betragtning. Hvis vi havde endnu mere tid, kunne det være godt med fokus på den enkeltes færdigheder – direction, sang, rytmik, instrumentalt, osv. Jeg synes at der har været en god balance i det hele: indhold afpasset tiden osv.

Har været glad for forløbet.

Gerne lidt mere fokus på tovholderrollen ift. at være musikvejleder.

Lidt mere tid til at arbejde med egen sangstemme. Synes vi brugte lang tid på fremlægning af egen praksis – ville måske gerne have byttet tiden for endnu mere input fra underviserne.

Mere tid :-) måske lidt mere afveksling. Det er længe a sidde stille en hel dag!

At være mere skarp på tiden, så programmet holdes.

Tidlig og grundig information både skriftligt og mundtligt. Mere bevægelse/rotering skift ifm. variation.

Hvis præsentationen kan gøres kortere, og der kommer lidt mere respons på nogle af tingene.

Andet?

At blive "tvunget" ind i en samarbejdsgruppe grundet geografi giver ikke megen mening i moderne IT-tider. Kemi er nok mere betydningsfuldt end geografi.

Meget dygtige og kompetence undervisere.

Godt at få sparring og syn ude fra - på det man laver pga. ens kolleger, står i det samme som en selv og kan ikke nødvendigvis komme med "friske øjne".

Det praktiske aspekt har været SÅ fedt og givtigt. Super fedt at blive "presset" ud i at gå i gang med f.eks. solfa, selvom det ikke er noget jeg føler mig specielt kompetent til at undervise i. SÅ FEDT med faglig sparring.

Opsummerende meget brugbart, meget skal også have tid til at sætte sig. God mad. Hyggeligt.

En god stemning på holdet og et trygt sted at øve sig/blotte sig.

Dejligt at have nogle dygtige kompetente undervisere :-)

Håber dette modul kan gemmes og bruges senere, når der kommer en mulighed igen for at tage de næste moduler.

SANG- OG MUSIKVEJLEDER- UDDANNELSEN

Evaluering af Modul 4, 2020

”Uddannelsen er virkelig god og ruster os til opgaven med at tage vare på og videreudvikle musikområdet på skolerne.”

/Kursist

Sangens Hus
Alle har en stemme

Indhold

Indledning.....	61
Evaluering af Modul 4, 2020.....	61
Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer.....	61
Metode.....	61
Modulevaluering 4, 2020.....	62
Alle ville anbefale uddannelsen.....	62
SBL-kursus anbefales som fælles udgangspunkt.....	62
Sang og musik som rød tråd ønskes i alle moduler.....	63
Kursisterne har i høj grad fået metoder/redskaber som tovholder for skolens musikkultur.....	64

Indledning

Evaluering af Modul 4, 2020

Evalueringen af Sang- og Musikvejlederuddannelsens Modul 4, 2020 er gennemført af Sangens Hus for projektejer Herning Kommune og Sangens Hus. Projektet gennemføres med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Datagrundlag for analyse af spørgeskemaer

Sang- og musikvejlederuddannelsen har formålet at udvikle og afprøve en uddannelse til at vejlede kollegaer i at gennemføre sang- og bevægelsesaktiviteter i folkeskolen.

De analyserede data stammer fra et spørgeskema med 4 spørgsmål og heraf 2 med plads til uddybende besvarelser.

Svarprocenten er ikke så høj som ønsket, idet kun 10 ud af 19 mulige deltagere har svaret på spørgeskemaet. Dvs. der er en svarprocent på 53 %, hvilket betragtes som acceptabelt, men ikke optimalt. Desuden er det i sig selv en meget lille gruppe at lave en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse med. Til gengæld er spørgeskemaet tilføjet 2 åbne spørgsmål, og dermed et kvalitativt element med uddybende forklaringer.

Metode

Evalueringen af Modul 4 er som nævnt foretaget som en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse blandt deltagerne med 4 spørgsmål. To af spørgsmålene angår dog hele uddannelsen. Sangens Hus har varetaget Modul 1 og 4, mens VIA har varetaget modul 2 og 3.

Det kvantitative spørgeskema er tilføjet to åbne spørgsmål med plads til kvalitative kommentarer for at få et kvalitativt element med i besvarelserne. Det ene spørgsmål blev allerede stillet efter modul 1, hvilket giver mulighed for sammenligning. Dog var der en høj svarprocent på spørgeskemaet efter modul 1.

Data fra spørgeskemaerne til Modul 4, 2020, er analyseret og beskrevet af Mette Thue fra Sangens Hus' projektlederteam.

Spørgsmål til evalueringen kan rettes til mette@sangenshus.dk

Modulevaluering 4, 2020

Alle ville anbefale uddannelsen

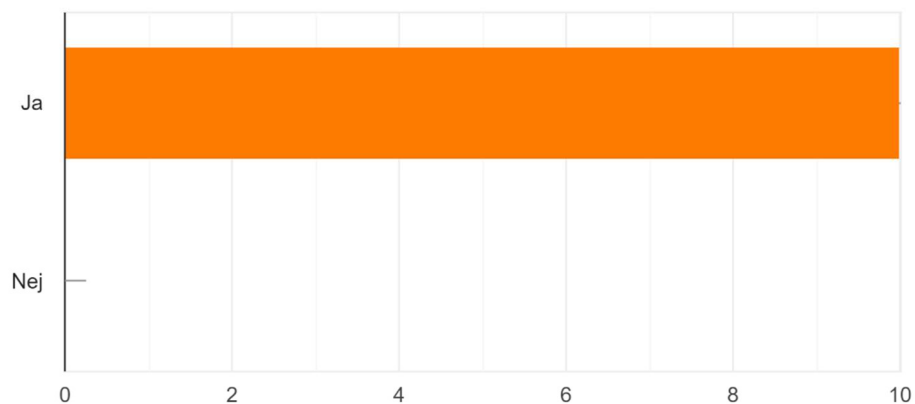
”Uddannelsen er virkelig god og ruster os til opgaven med at tage vare på og videreudvikle musikområdet på skolerne.”

”Givtigt at få et netværk, pædagogiske værktøjer og nyt repertoire.”

Med udtalelser som disse har kursisterne generelt taget rigtig godt imod Sang- og Musikvejlederuddannelsen, og 10 ud af 10 respondenter vil anbefale uddannelsen.

Ville du anbefale Sang- og Musikvejlederuddannelsen til en kollega?

10 svar

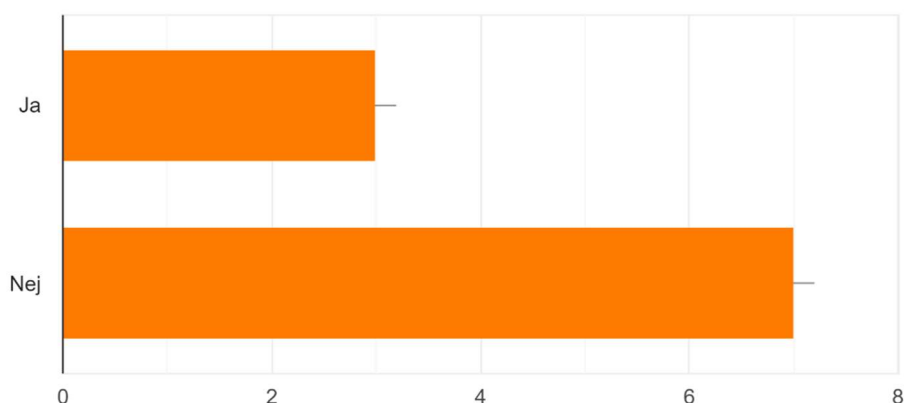
SBL-kursus anbefales som fælles udgangspunkt

Efter uddannelse af første hold sang- og musikvejledere, er Sangens Hus selvsagt interesseret i, hvordan vi kan gøre det endnu bedre.

3 ud af 10 adspurgte har deltaget i SBL-kursus før eller samtidig med Sang- og Musikvejlederuddannelsen.

Har du før eller samtidig med Sang- og Musikvejlederuddannelsen deltaget i kurset SBL [Sang bevægelse og Læring]?

10 svar

En kursist anbefaler at alle har det samme udgangspunkt ved uddannelsens start:

"[...] det er oplagt, at en optagelse forudsætter, at man på forhånd har taget SBL [kursus], sådan at man har et fælles udgangspunkt, når man starter på vejlederuddannelsen."

Sang og musik som rød tråd ønskes i alle moduler

Hvad er dine anbefalinger, hvis vi skulle gentage Sang- og Musikvejlederuddannelsen?

På dette spørgsmål peger flere kursister på, at modul 3, som ikke varetages af Sangens Hus, ikke forholder sig nok til sang og musik, og de oplever det som en mangel:

"Vejleder modulet [modul 3] var meget overfladisk og manglede flere tråde ud til konkret vejledning af musik-kolleger. De øvrige moduler har fungeret rigtig godt."

"De to moduler, musikpædagogik [modul 2] og vejledning [modul 3] talte ikke som udgangspunkt sammen. Fremadrettet kunne det give rigtig god mening, hvis der var en rød tråd der, således at undervisningen i vejledningsregi pegede i samme retning som resten af uddannelsen, hvilket den ikke som sådan gjorde i min optik."

Et konstruktivt forslag fra en kursist lyder således:

"Større samarbejde mellem Sangens Hus og VIA."

En anden kursist foreslår at modul 2 og 3 byttes rundt. Desuden at sammenhængen mellem modulerne italesættes bedre. Samt at musikpædagogik [modul 2] bliver mere "skarpt", så underviserne bliver bedre til at hægte musikpædagogik op på en vejlederrolle.

Skal uddannelsen gentages som et samarbejde med VIA eller andre, anbefales altså en højere grad af koordinering og rød tråd mellem modulerne og om muligt gerne en højere grad af fokus på sang og musik i VIAs moduler, modul 2 og 3.

En enkelt deltager reflekterer også over corona-nedlukningen og foreslår noget at samles om i ny og næ:

”4 modul faldt sammen med corona nedlukning, så det var i sig selv en speciel oplevelse. Vi begyndte jo uden corona, og det følte meget tomt. Jeg er glad for, at jeg vidste, hvad jeg ville, for det drev mig fremad. Heldigvis havde jeg god vejledning, men jeg tror, jeg savnede fællesskabet på holdet i en eller anden grad. Jeg vil foreslå noget at samles om i ny og næ i denne periode .”

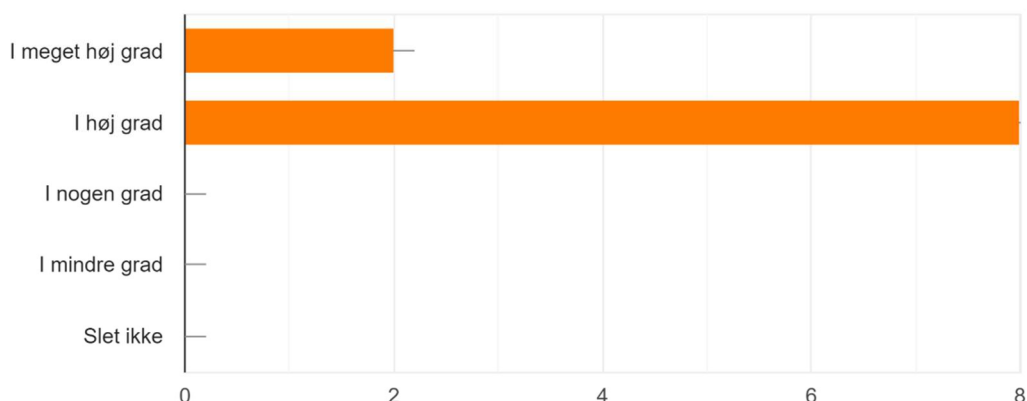
[Med ”denne periode” menes der mon under Modul 4, hvor deltagerne arbejdede med eget musikkulturprojekt, eller efter uddannelsen?]. Det kan oplyses, at der er etableret netværk med netværksmøder på tværs af hele projektet SBL- kursus og SBL-Sang- og Musikvejlederuddannelsen.

Desuden foreslår en deltager: ”At besøg af vejleder fra Sangens Hus allerede ligger i første modul (praksismodulet), således at man allerede der tager udgangspunkt i egen praksis.”

Kursisterne har i høj grad fået metoder/redskaber som tovholder for skolens musikkultur

Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur? F.eks. din evne til gennem kollegainvolvering at skabe små forandringer, der styrker skolens musikkultur?

10 svar

Efter modul 4 svarede 2 af respondenterne ”I meget høj grad”, og 8 svarede ”I høj grad”.

Efter modul 1 blev samme spørgsmål stillet, og her svarede 3 af respondenterne ”I meget høj grad”, 8 svarede ”I høj grad”, 8 svarede ”I nogen grad” og 1 svarede ”I mindre grad”. Den hyppigste besvarelse efter modul 1 er derfor: ”I høj grad” om end også 8 svarer ”I nogen grad”.

Enten er det kun de, der har haft høj læring, eller de, der allerede efter modul 1 havde en høj vurdering af egen læring, der har besvaret spørgeskemaet igen efter modul 4. **De gentagne positive tilbagemeldinger vægter til den fortolkning af dataene, at uddannelsens intention er nået: uddannelsen har løftet niveauet generelt blandt kursisterne.**

Vi lader kursisterne få det sidste ord med deres uddybninger af ovenstående spørgsmål efter Modul 4: Har du fået metoder og/eller redskaber til din rolle som tovholder for skolens musikkultur?

"Jeg er blevet mere opmærksom på, hvor struktureret og ivrig man bliver nødt til at være for at projekterne lykkes, og hvor vigtigt det er med positiv kommunikation. Det kan være nødvendigt at kontakte de involverede kolleger flere gange, førend der er "hul igennem". Herudover er det vigtigt, at musiklærerkollegerne føler ejerskab på projektet og har indflydelse på det."

"Har fået etableret musik på landkortet i SFO-regi med interesserede og involverede kolleger."

"Faglig opkvalificering indenfor sang og musikledelse, musikpædagogiske redskaber, bevidsthed om egen og vejledtes rolle og muligheder i vejledningssituationen, bedre muligheder for at forholde sig på en reflekteret måde til vejledningssituationen."

"Jeg er blevet skarpere på: at tage udgangspunkt i, at bruge kollegers ressourcer og det, de i forvejen laver (også det, der ikke har med musik at gøre), så de bedre kan tage ejerskab og være med til at præge udviklingen - og så der er en chance for, at der bliver tale om en reel forankring. At facilitere møder, hvor vi som kolleger skal snakke om det, vi gerne vil have gjort bedre."

"Jeg er blevet mere afklaret i forhold til mit syn på forandring i skolen og mine kollegaer og mine krav på medindflydelse."

"Jeg har fået mange gode idéer til at udføre jobbet som tovholder."